

3. A KUTATÁS EREDMÉNYEI

A kutatás eredményeit a következő témakörök szerint mutatjuk be:

- alapadatok, a minta összetétele,
- a képzésekre vonatkozó információk,
- az intézményre vonatkozó kérdések, eredmények,
- a végzettek munkaerő-piaci státuszára vonatkozó információk.

3.1 Alapadatok, a minta összetétele

A következőkben a kutatás során beérkezett válaszok megoszlását mutatjuk be több dimenzió mentén.

1. táblázat: A vizsgálat reprezentativitása

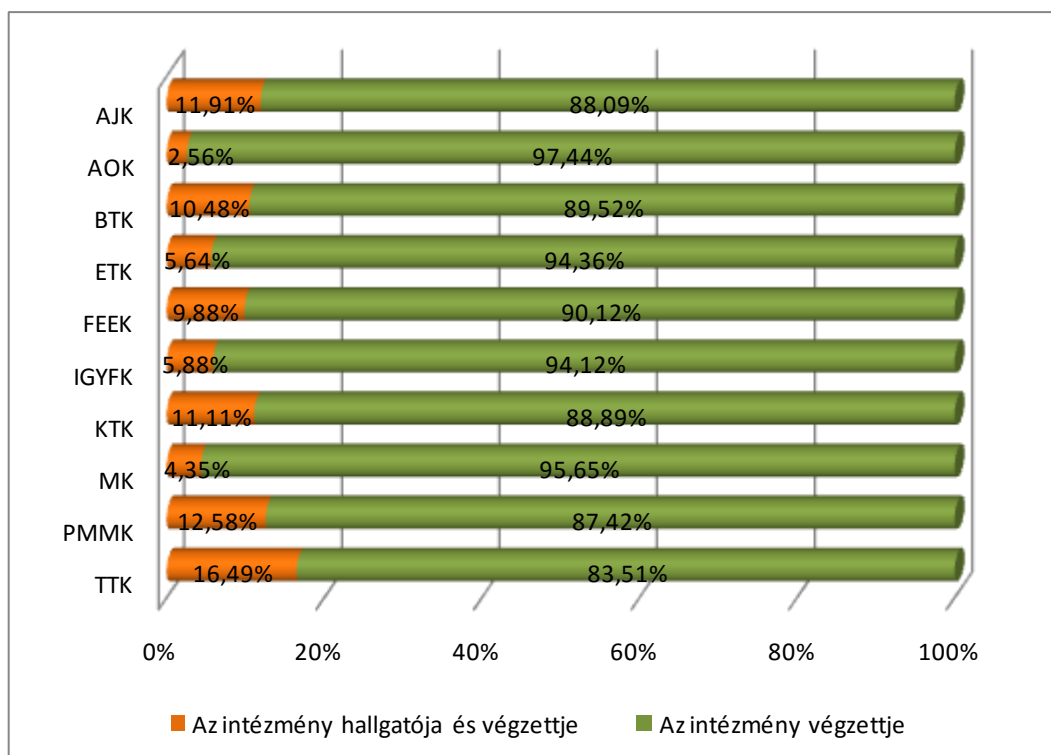
Kar	Végzettek (fő)	Kérdőívet kitöltők (fő)	Arány (%)
ÁJK	1 433	311	21,70%
ÁOK	226	45	19,91%
BTK	1 984	391	19,71%
ETK	1 004	279	27,79%
FEEK	855	170	19,88%
IGYFK	388	76	19,59%
KTK	672	149	22,17%
MK	142	26	18,31%
PMMK	819	193	23,57%
TTK	469	96	20,47%
Összesen	7 992	1 736	21,72%

Az online kérdőív kitöltéséhez célul kitűzött 15%-os visszaérkezési arány minden kar esetében teljesült. Legmagasabb arányban (27,79%) az Egészségtudományi Kar végzettjei közül válaszoltak. Öt kar esetében meghaladta a válaszadás a 20%-os arányt, és a további öt kar is kevéssel maradt 20% alatt. (1. táblázat)

Hallgatói státusz

A végzett hallgatók mintegy 10%-a jelenleg is a Pécsi Tudományegyetemen tanul, a megszerzett végzettsége mellett további tanulmányokat folytat intézményünkben.

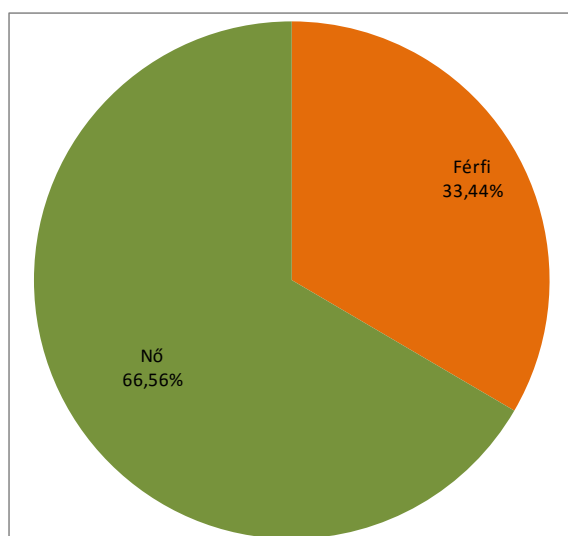
1. ábra: A végzetek hallgatói státuszának megoszlása (Kari bontás) (n=1 544)

Jelenleg legnagyobb arányban (16,49%) a Természettudományi Karon végzetek tanulnak még az egyetemen, őket követik az átlagnál magasabb arányban a Pollack Mihály Műszaki Karon (12,58%), az Állam- és Jogtudományi Karon (11,91%), a Közgazdaságtudományi Karon (11,11%) és a Bölcsészettudományi Karon (10,48%) végzett hallgatók. (1. ábra)

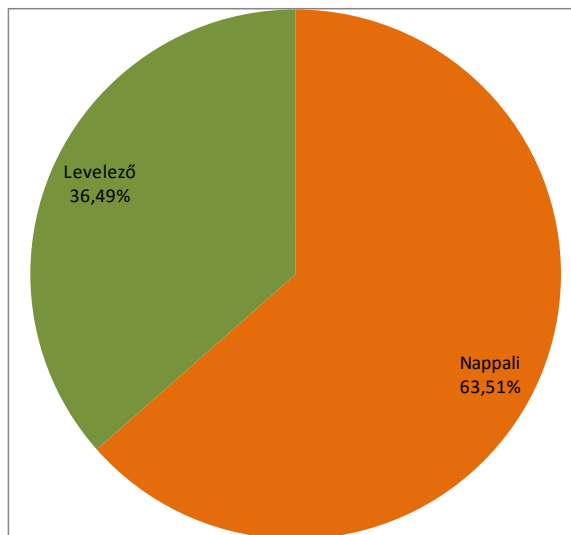
A válaszolók megoszlása

2. ábra: A végzetek nemek szerinti megoszlása (n=1 553)

Összegyetemi szinten a végzetek kétharmada nő (2. ábra), mely kari bontásban jelentős eltéréseket mutat. Egyedül a Pollack Mihály Műszaki Karon végzetek között vannak a férfiak többségben (75,78%), míg a többi karon arányuk 50% alatt marad, addig az Egészségtudományi Karon és az Illyés Gyula Főiskolai Karon még a 14%-ot sem éri el.

3. ábra: A végzetek tagozat szerinti megoszlása (n=1 551)

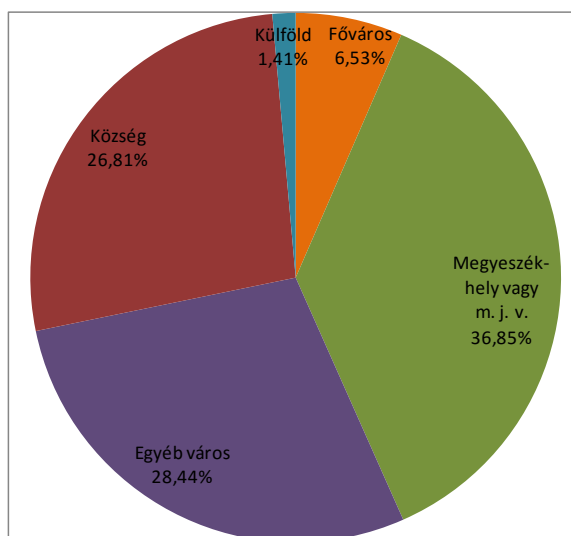

A válaszadók közel kétharmada (63,51%) nappali tagozaton végezte tanulmányait. (3. ábra)

A Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karon, illetve az Állam- és Jogtudományi Karon a végzetek több mint fele levelező képzésben tanult. Kimagaslóan magas a többi karhoz képest a nappali képzésben végzetek aránya az Általános Orvostudományi Karon (97,50%) és a Művészeti Karon (91,30%).

Lakóhely típusa 14 éves korban

4. ábra: A végzetek lakóhely típusa szerinti megoszlása 14 éves korban (n=1 540)

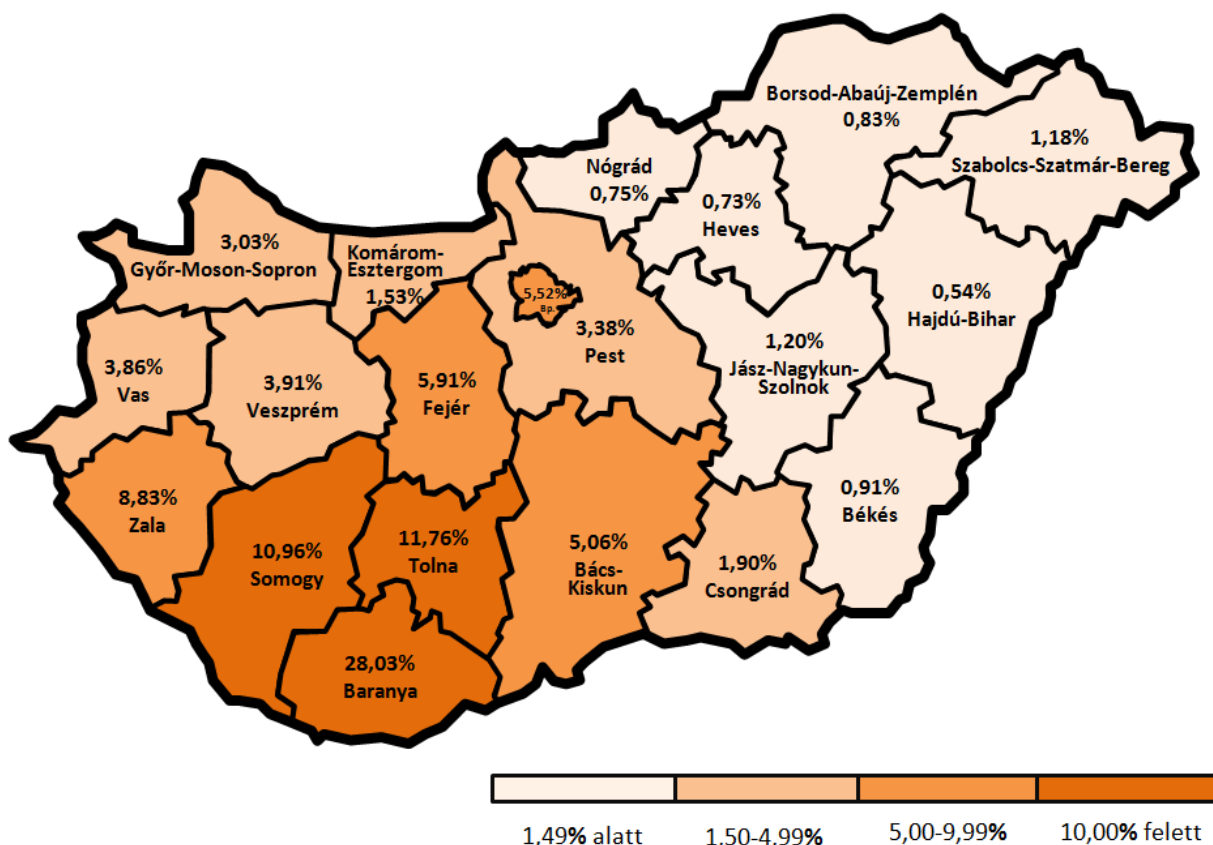

Megvizsgáltuk a válaszadók összetételét aszerint, hogy 14 éves korukban hol éltek a lakóhely típusa szerint. Legtöbben megyeszékhelyről érkeztek, és közel azonos arányban jöttek egyéb városból, illetve községből. A fővárosból 6,53% és külföldről 1,41% érkezett. (4. ábra)

A *kari bontást* vizsgálva megállapítható, hogy a Művészeti Karon végzetek körében legmagasabb a 14 éves korban külföldi vagy fővárosi illetőségű válaszadók aránya. Az Illyés Gyula Főiskolai Karon pedig az előbb említett két lakóhelytípust egyáltalán nem jelölték meg.

A *levelező tagozaton* végzetek között magasabb arányban szerepelnek a fővárosból (4,83%-kal), községekből (5,22%-kal), illetve külföldről (0,55%-kal) jelentkezett hallgatók, mint a nappali tagozaton végzetek között. A nappali tagozaton végzetek 14 éves korukban legtöbben (69,08%) vidéki megyeszékhelyeken vagy egyéb városokban laktak.

5. ábra: A végzetek lakóhelyének (14 éves korban) megye szerinti megoszlása (n=1 516)

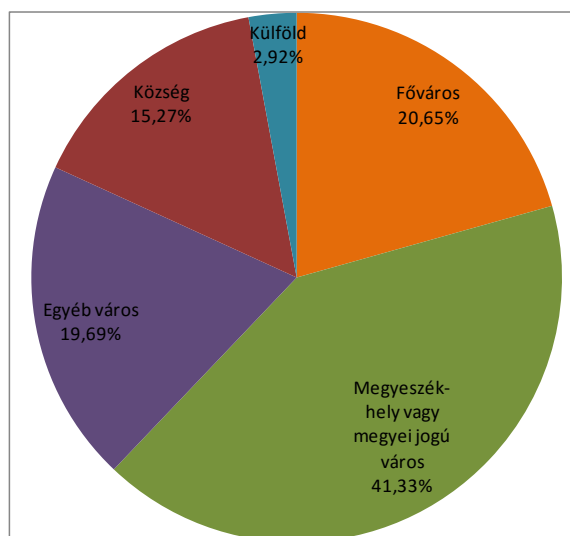

A Pécsi Tudományegyetem végzettjei legnagyobb arányban Baranya, Tolna és Somogy megyékből jelentkeztek (50,75%), nagyságrendben őket követik a Zala, Fejér és Bács-Kiskun megyék Budapesttel együtt, majd az őket körülvevő dunántúli megyék kiegészülve Pest és Csongrád megyékkal. A távolabb eső keleti országrészből érkezők aránya megyénként 1% körül mozog. (5. ábra) (Az ábrán nem jelenik meg a külföld 0,20%-os aránya.)

Lakóhely a végzettek jelenlegi életvitele szerint

A végzettek jelenlegi életvitel szerint megadott lakóhelyének típusában jelentős változást tapasztalhatunk a korábbi 14 éves kori lakóhelyhez viszonyítva. Jelentősen nőtt a fővárosiak aránya (20,65%, míg 14 évesen 6,53%), és igen nagy arányban élnek megyeszékhelyeken (41,33%), és nőtt a külföldön élők aránya is (2,92% a korábbi 14 éves korra megadott 1,41%-kal szemben). Az egyéb városban és községben élők aránya viszont több mint 20%-kal csökkent. (6. ábra)

6. ábra: A végzettek életviteli lakóhelyének típus szerinti megoszlása (n=1 536)

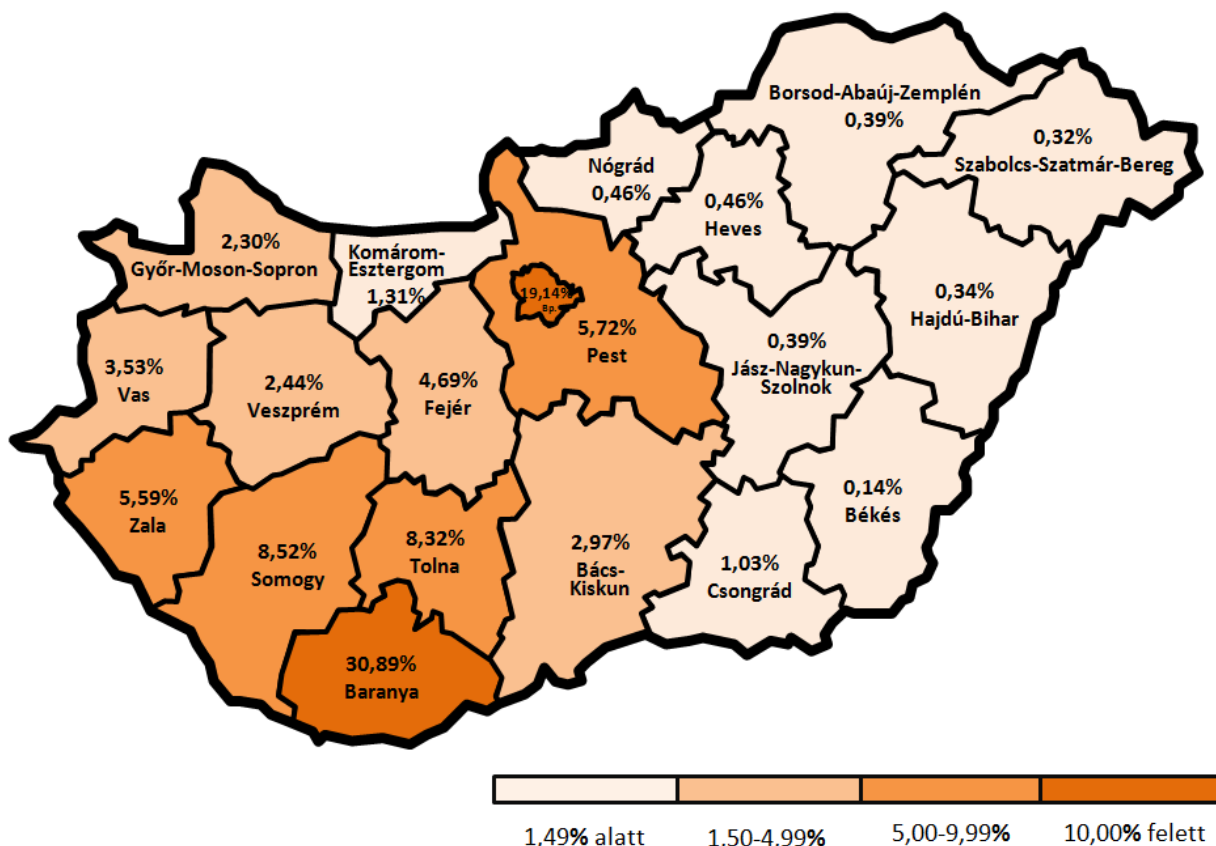

A közgazdász, jogász és művész végzettségűek élnek legnagyobb arányban a fővárosban. Az orvosok 65%-a a megyeszékhelyeket jelölte meg életviteli lakóhelyének. Külföldön jelenleg legtöbben a bölcsészek közül élnek (5,41%), őket követik a Közgazdaságtudományi Kar (4,44%) és az Egészségtudományi Kar (4,21%) végzettjei. Községben és egyéb városban élők aránya legmagasabb az Illyés Gyula Főiskolai Kar végzettjei között (38,10%, illetve 34,52%).

Bár *mindkét nem* esetében nagyobb arányban élnek a fővárosban, illetve megyeszékhelyeken, mint egyéb városokban és községekben, de a férfiak között még nagyobb ez a különbség. A nők körében viszont magasabb a külföldön élők aránya.

A végzettek több mint 30%-a Baranya megyében él, de jelentős része (19,14%) jelölte meg életvitelszerű lakhelyeként Budapestet. Ha összehasonlítjuk a 14 éves kori lakóhelyet a végzettség utánival, láthatjuk, hogy jelentős változás Budapest és Pest megyét illetően történt (együttesen 15,96%-kal nőtt az ott élők aránya). 2,86%-kal mutat növekedést a Baranyában élők aránya is, míg az összes többi megyében kivétel nélkül csökkenő arányokat tapasztalhatunk. (7. ábra és 5. ábra)

7. ábra: A végzetek életviteli lakóhelyének megye szerinti megoszlása (n=1 463)

3.2 A képzésekre vonatkozó információk

Középiskola típusa

A végzetek csaknem fele hagyományos 4 osztályos gimnáziumban érettségizett, emellett a hallgatók közel egyharmada (31,60%) érkezett szakközépiskolából. (8. ábra)

Kari bontásban jelentős eltéréseket tapasztalhatunk a középiskolai végzettség vonatkozásában. Az Általános Orvostudományi Karon végzettek közül kiemelkedő arányban (82,05%) jelentkeztek hagyományos 4 osztályos gimnáziumból. A Művészeti Karon viszont jelentős arány (69,57%) figyelhető meg a szakközépiskolai előtanulmányra vonatkozóan, ami a képzés jellegéből is következik. A kéttannyelvű gimnáziumot megjelölők aránya a Bölcsészettudományi Kar esetében a legmagasabb, feltehetően a nyelvszakok miatt. Viszonylag magas a Pollack Mihály Műszaki Kar esetében is a szakközépiskolát végzetek aránya (50,00%).

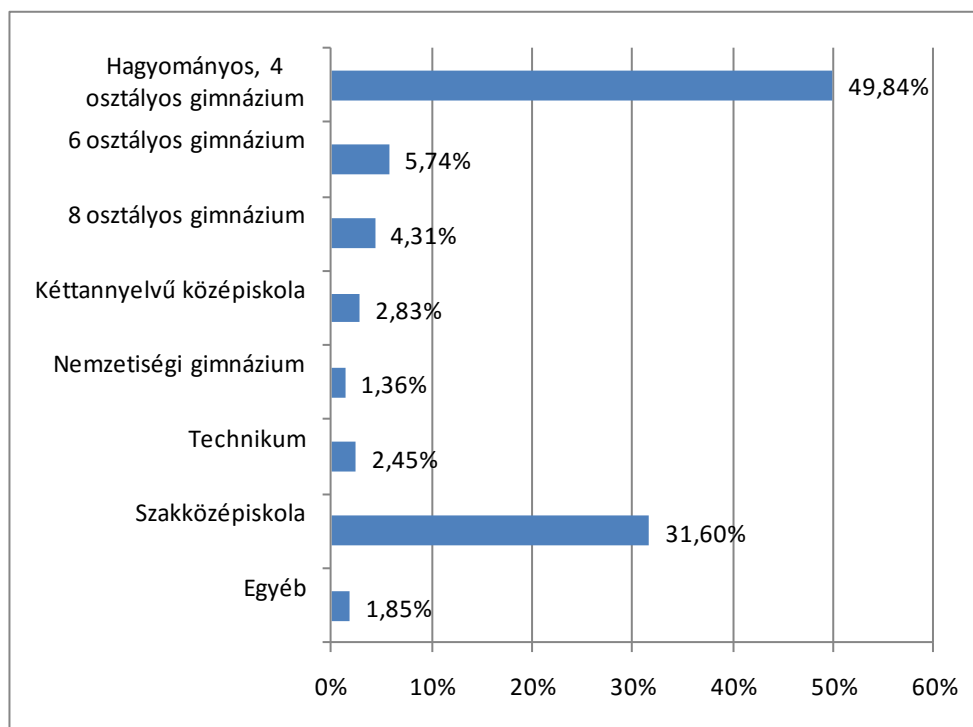
A *levelező tagozaton* végzetek közül többen jöttek szakközépiskolából, ez az arány a nappali tagozaton végzett hallgatóink körében több mint 10%-kal alacsonyabb, ők

többségében (51,73%) hagyományos 4 osztályos gimnáziumban végeztek, jelentős többségük pedig egyéb gimnáziumban.

A technikumból érkezők esetében figyelhető meg, hogy jóval magasabb a férfiak aránya (65,79%), míg a többi iskolatípus esetében a nők vannak többségben (60% felett).

A technikum és az „egyéb” kategóriák azok, ahonnan a levelező tagozatos hallgatók legalább ugyanolyan vagy még magasabb arányban érkeztek, mint a nappalis hallgatóink. A többi iskolatípusból érkezők között mindenhol a nappalis diákok voltak többségben.

8. ábra: A végzetek középiskolájának típusa (n=1 545)

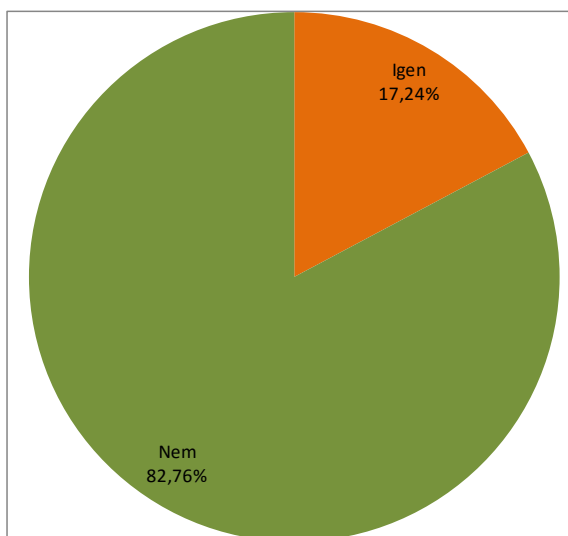

További felsőoktatási tanulmányok

A válaszadók többsége (82,76 %) nem tanul, illetve tanult más felsőoktatási intézményben. (9. ábra)

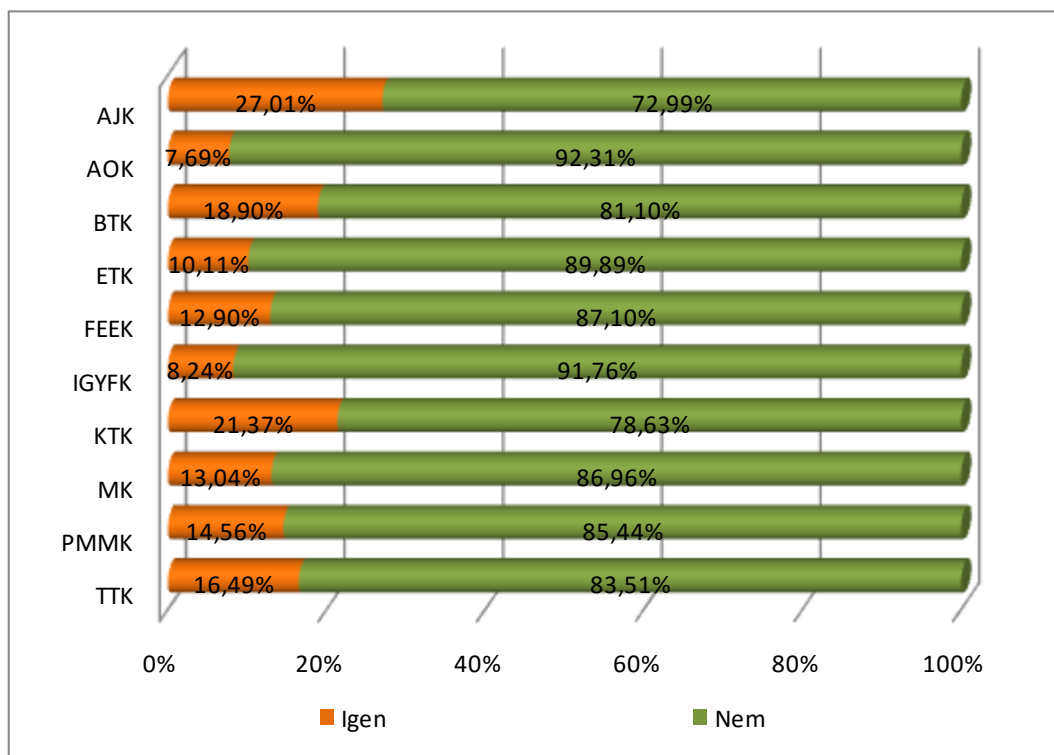
Ahogy azt már jeleztük, a kérdőív bonyolultsága miatt nem voltak teljesen egyértelműek a kérdések, így számolnunk kell azzal a problémával, hogy a kérdésben szereplő „más intézmény” fogalma alatt a végzett hallgatóink az egyetem másik karát is érthették. Ugyanakkor előfordulhat az is, hogy egy hallgató több képzésben is folytat tanulmányokat, mert több választ is megjelölhetett.

9. ábra: A PTE-n kívül tanul-e más felsőoktatási intézményben? (n=1 514)

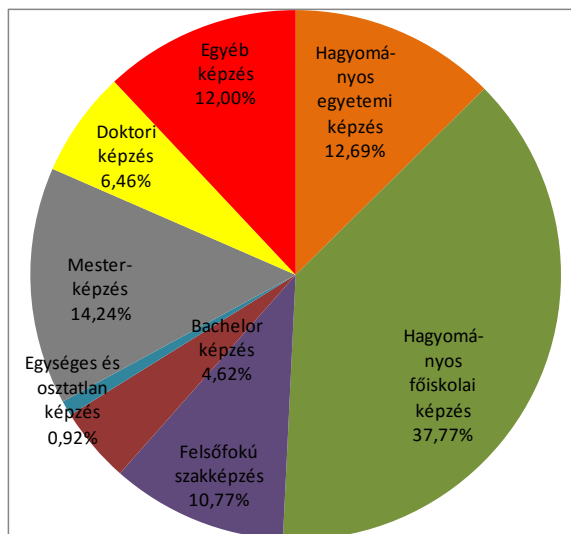
Legnagyobb arányban az Állam- és Jogtudományi Kar (27,01%) és a Közgazdaságtudományi Kar (21,37%) végzettjei jelölték meg valamilyen kapcsolatot más felsőoktatási intézménnyel. De az átlagtól (17,24%) magasabb arányban (18,90%) jelölték meg más tanulmányt a Bölcsészettudományi Kar végzett hallgatói is. (10. ábra)

10. A PTE-n kívül tanul-e más felsőoktatási intézményben? (Kari bontás) (n=1 515)

11. ábra: Más felsőoktatási intézményben milyen képzésben tanul? (n=261)

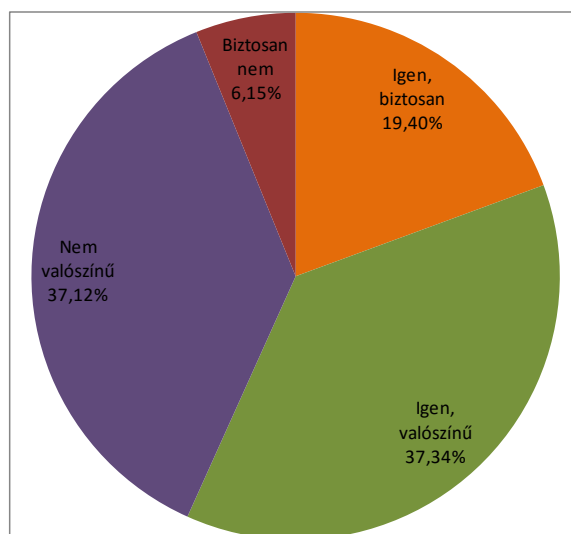

A más felsőoktatási intézményben is tanuló válaszadók több mint fele hagyományos főiskolai, illetve egyetemi képzést jelölt meg. Legkisebb arányban (0,92%) egységes osztatlan képzésben vesznek részt. (11. ábra)

Doktori képzésben legtöbben az Általános Orvostudományi Kar (30,88%) és a Természettudományi Kar (27,18%) végzettjei folytatnak tanulmányokat. A Művészeti Kar végzett hallgatói közül két képzést jelöltek meg: 52,70%-uk a hagyományos főiskolai képzést, 47,30%-uk a mesterképzést. Igen magas arányú (59,99%) a hagyományos főiskolai képzés választása az Állam- és Jogtudományi Kar végzettjei körében.

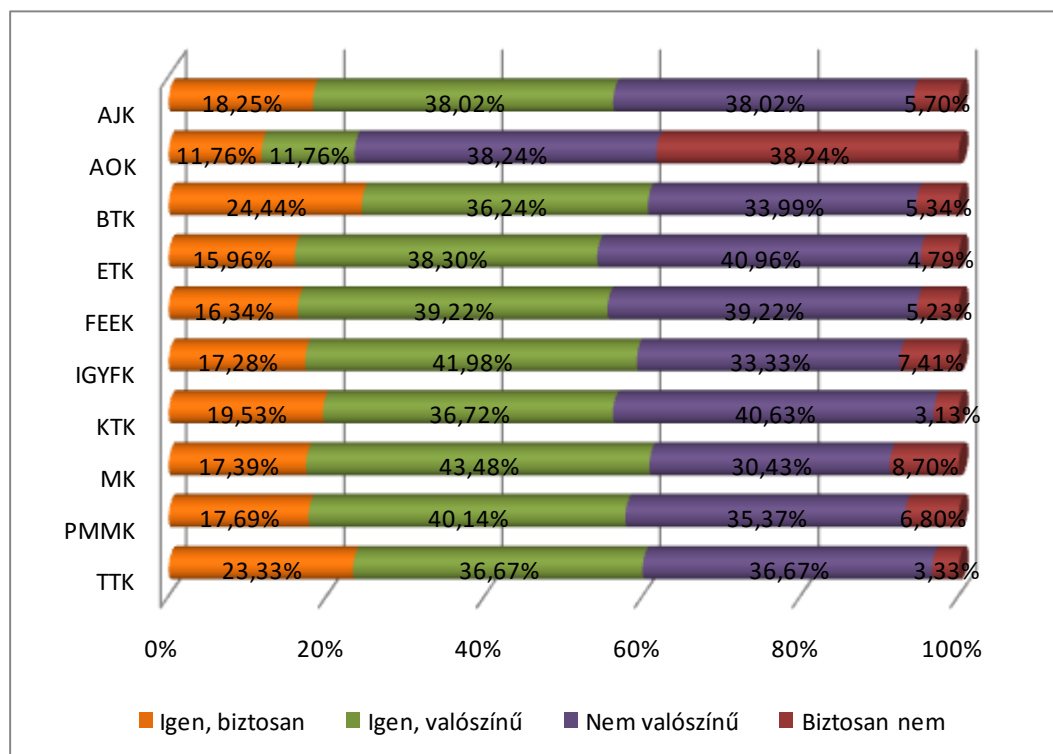
Továbbképzési tervek, igények

12. ábra: Tervez-e a következő években újabb felsőfokú tanulmányokat? (n=1 466)

A végzettjeink több mint fele (56,74%) további tanulmányokat tervez. Biztosan nem választ mindössze 6,15%-uk adott. (12. ábra)

13. ábra: Tervez-e a következő években újabb felsőfokú tanulmányokat? (Kari bontás)
(n=1 463)

Kari lebontásban kilenc karnál nincsenek jelentős eltérések. Ez alól kivételt képez az Általános Orvostudományi Karon végzett hallgatók eredménye, közülük jelentős arányban (38,24%) biztosan nem terveznek további tanulmányokat, és ugyanennyien választották a „nem valószínű” lehetőséget, mindössze 11,76% szeretne még biztosan tanulni. Ez a nagy eltérés vélhetően az orvosképzés specialitásaiból adódik, képzési és továbbképzési struktúrájuk jelentősen eltér a többi karétól. „Biztosan nem” választ a Közgazdaságtudományi Kar végzettjei adtak legkisebb arányban (3,13%), ugyanakkor közöttük az átlagnál kicsit magasabb (40,63%) a „nem valószínű” válaszok aránya. (13. ábra)

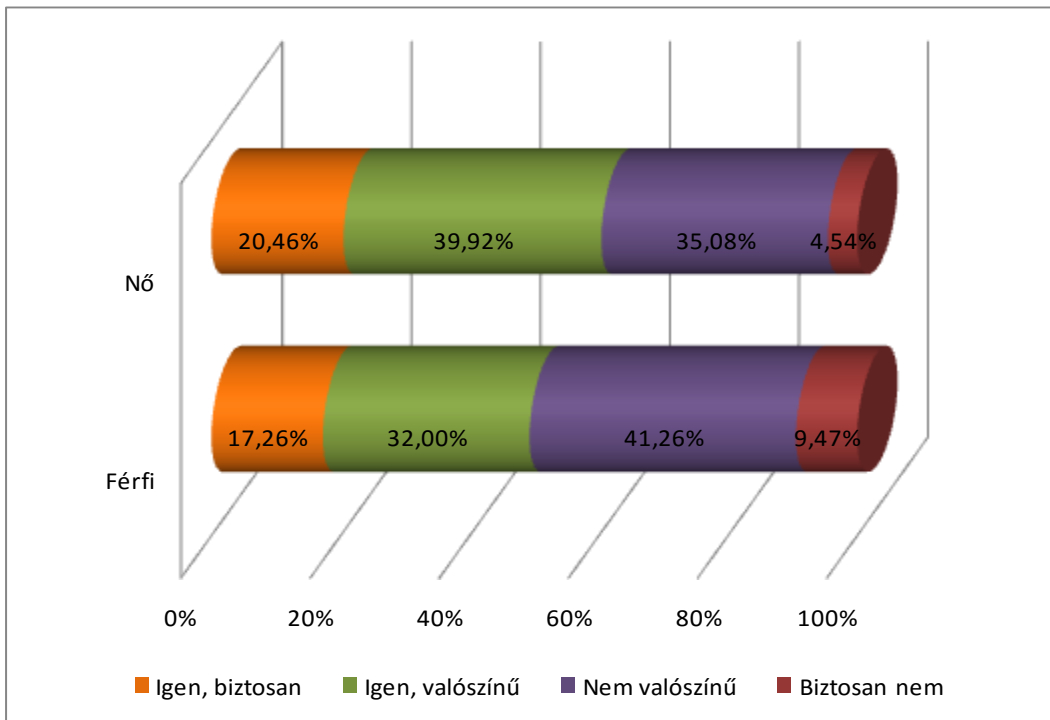
További felsőfokú tanulmányokat inkább a nők terveznek, tanulási hajlandóságuk a „biztos” és a „valószínű” válaszokat összesítve is magasabb (60,38%), mint a férfiaké (49,26%). (14. ábra)

Az újabb felsőoktatási tanulmányra vonatkozó kérdésre több választ is megjelölhettek a válaszadók a megadott lehetőségek közül. A 833 fő válaszadó közül legtöbben (20,47%) mesterképzésben folytatnák tanulmányaikat, de igen magas a szakirányú továbbképzést (20,14%) és a felsőfokú szakképzést (15,11%) választók aránya is.

Az Állam- és Jogtudományi Kar végzettjeinek jelentős része jelölte meg a szakvizsgát (24,15%) és a szakirányú továbbképzést (24,91%). Az Általános Orvostudományi Kar végzettjei szintén magas arányban jelölték a szakvizsgához kapcsolódó képzést (28,57%), de

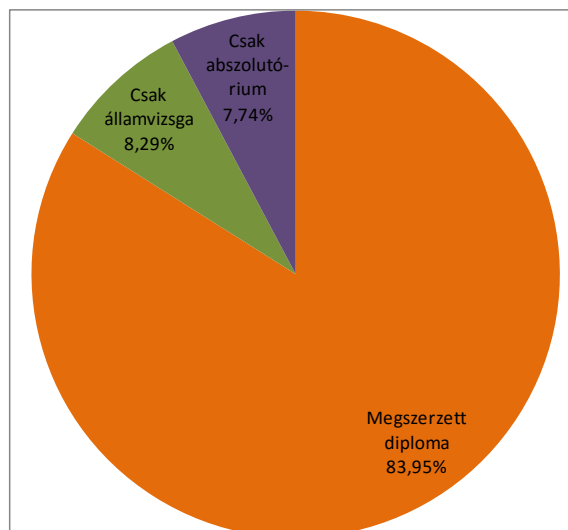
itt találjuk a legmagasabb arányt a doktori képzést (35,71%) választókra vonatkozóan is. Ezek az eredmények összhangban vannak a két kar képzési rendszerének sajátosságai miatt. A vállalat által szervezett képzésre vonatkozó magasabb arányt (21,88%) a Közgazdaságtudományi Kar végzettjei körében találunk. Értelemszerűen alacsony az újabb tanulmányokra vonatkozó igény az egységes osztatlan képzés, a bachelor képzés és az egyéb nem akkreditált képzések tekintetében.

14. ábra: Tervez-e a következő években újabb felsőfokú tanulmányokat? (Nem szerint)
(n=1 467)

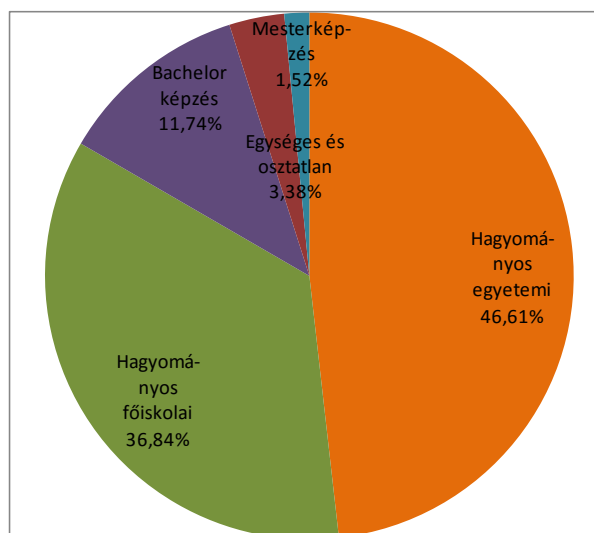
Végzettség típusa, képzési szintek és formák

15. ábra: A végzettségek típusa (n=1 508)

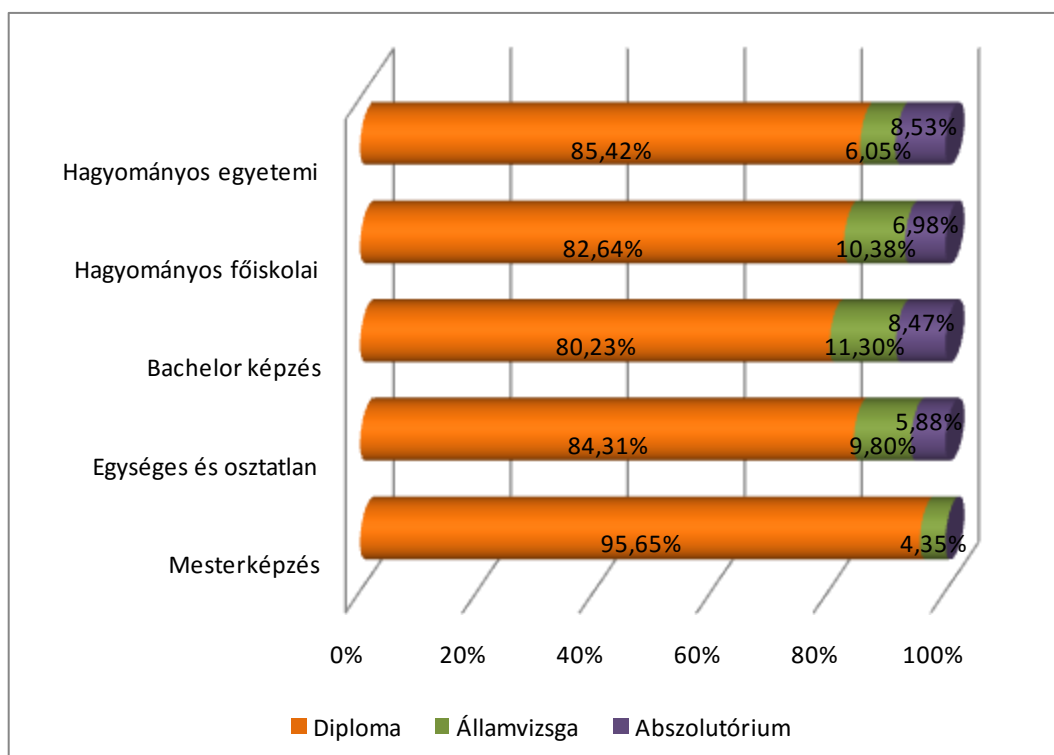
Mivel a megkérdezés során a végzetek csoportjába kerültek azok a hallgatók is, akik abszolutóriumot szereztek, vagy államvizsgát tettek, de a diploma megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga bizonyítvány még hiányzik, így érdekes megvizsgálnunk, hogy a válaszadók közül milyen arányban végeztek már diplomával. A válaszadók jelentős többsége (83,95%) már diplomával is rendelkezik. (15. ábra)

16. A végzetek képzési szintje (n=1 508)

A Bologna-folyamatban bevezetett képzések végzősei folyamatosan a 2009-es évtől érnek el tanulmányaik befejezéséhez, így még igen alacsony az aránya azoknak, akik az új típusú rendszerben szereznek végzettséget 2007-ben, illetve 2009-ben (a vizsgálatban megkérdezett célcsoport körében). Mindössze 11,71% végzett Bachelor képzésben és 1,52% Master képzésben. (16. ábra)

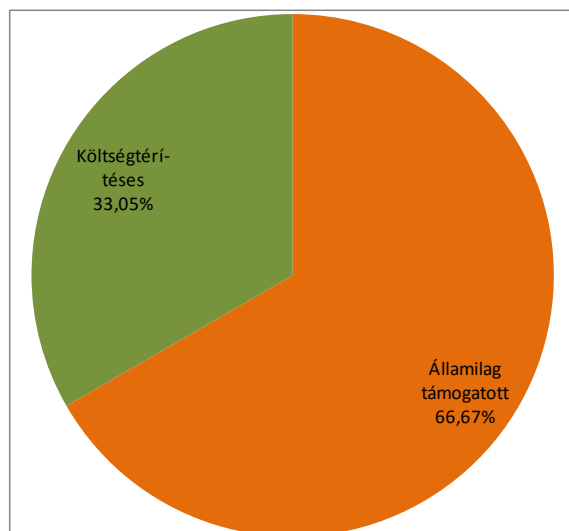
17. ábra: A végzetek képzési szintje (A végzettség típusa szerint) (n=1 508)

Diplomát a többi képzéshez viszonyítva legkisebb arányban (79,68%) a Bachelor képzésen résztvevők vették át, ennél a képzésnél várnak legtöbben (11,79%) államvizsgát követően a diplomára. A mesterképzésen magas a 96,92%-os arány a megszerzett diplomára vonatkozóan, de itt az alapsokaság a többi képzéshez viszonyítva igen alacsony – az összes végzettnek mindössze 1,52%-át teszik ki. (17. ábra)

Bologna alapszakon legmagasabb arányban (21,92%) a Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karon végeztek, de viszonylag többen szereztek még BA/BSc végzettséget az Egészségtudományi Kar (17,48%), a Bölcsészettudományi Kar (14,38%) és a Természettudományi Kar (12,22%) hallgatói is. Az Általános Orvostudományi Karon csak egyetemi szintű képzés indul, így a megjelölt végzettségek nem váratlanok. Viszonylag alacsony (összesen 13,42%) az egyetemi végzettség aránya az Egészségtudományi Karon.

18. ábra: A végzetek képzési formája (n=1 377)

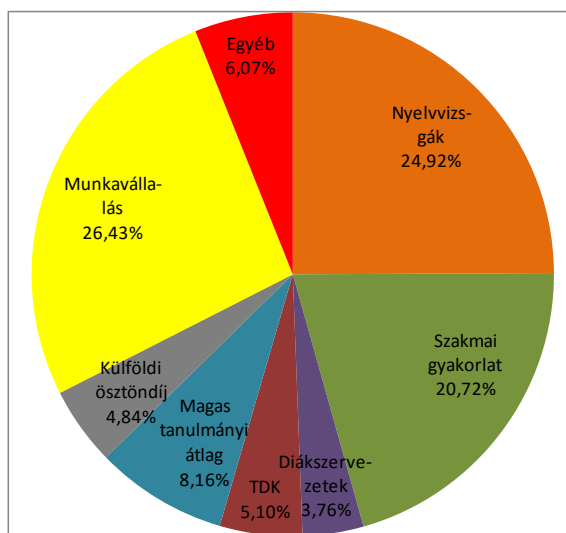
A válaszadók 66,95%-a államilag támogatott formában végezte tanulmányait. (18. ábra)

Kiemelkedően magas az *államilag támogatott* képzésben végzettek aránya az Általános Orvostudományi Karon (78,79%), a Művészeti Karon (76,47%) és a Pollack Mihály Műszaki Karon (75,32%). Költségtérítéses képzésben legnagyobb arányban az Illyés Gyula Főiskolai Karon végeztek (44,29%).

A *nappali tagozaton* közel 80%, de a levelező tagozatos képzésben is igen magas (46,15%) az államilag támogatott formában végzettek aránya.

Az elhelyezkedést segítő tevékenységek, ajánlások

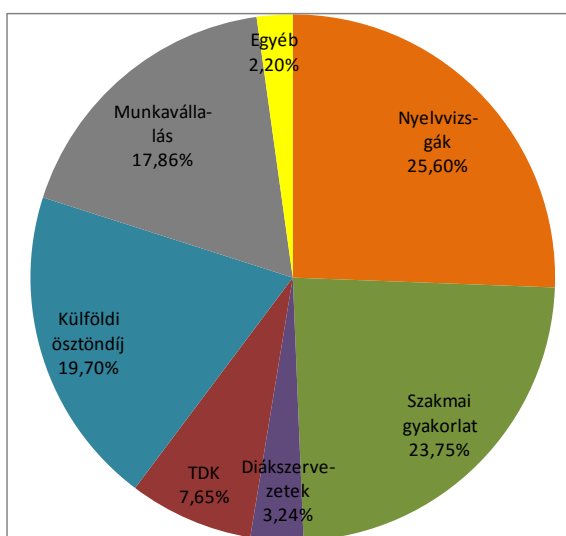
19. ábra: Mit tettek a végzettek azért, hogy könnyebben elhelyezkedhessenek a végzést követően (n=1 421)

A válaszadók legtöbbször a gyakorlat megszerzéséhez szükségesnek tartott munkavállalást (26,43%), illetve szakmai gyakorlatot (20,72%) jelölték meg, de közel egynegyedük gondolja úgy, hogy a könnyebb elhelyezkedés érdekében a nyelvvizsga letétele fontos szempont. (19. ábra)

A Pollack Mihály Műszaki Kar és a Közgazdaságtudományi Kar végzettjei legnagyobb arányban a nyelvvizsga megszerzését választották, míg a többi kar esetében a munkavállalás áll az első helyen. A szakmai gyakorlaton legmagasabb arányban az orvostanhallgatók vettek részt.

20. ábra: Mit ajánlanak a jelenlegi hallgatóknak, hogy könnyebben elhelyezkedhessenek a végzést követően? (n=1 508)

Az előző kérdéssel összehasonlítva érdemes megnézni, hogy a végzést követően – tapasztalataik birtokában – mit ajánlanának a jelenlegi hallgatóknak a végzetek annak érdekében, hogy könnyebben kapjanak munkát. Itt első helyekre került a nyelvvizsga (25,60%) és a szakmai gyakorlat (23,75%), a munkavállalás pedig az első helyről visszacsúszott a 4. helyre 17,86%-os aránnyal, míg az előző kérdésben ugyanezt 26,43% választotta. A válaszadók igen nagy arányban javasolják külföldi ösztöndíj megszerzését (19,70%), míg mindösszesen 4,84%-uk tette ugyanezt hallgató korában. (20. ábra)

Az összesített eredménnyel összhangban minden karnál a végzett hallgatók első helyen a nyelvvizsgák megszerzését javasolják a jelenlegi hallgatóknak. A Művészeti Kar hallgatói térnek el jelentősebben az átlagtól a szakmai gyakorlat ajánlására vonatkozóan, egyedül náluk 20% alatti (17,05%) ez az arány, közülük többen (22,58%) javasolnák a külföldi ösztöndíjat, az Illyés Gyula Főiskolai Kar végzettjeivel egyetértésben.

A képzés értékelése

A következőkben azt vizsgáltuk, hogy a végzetek milyen mértékben értenek egyet a képzéssel kapcsolatos tényezőkkel. Az értékeléshez ötfokozatú skálát alkalmaztunk, amelynél 1 jelentette, hogy egyáltalán nem, 5 pedig, hogy teljes mértékben egyetértenek az adott tényezővel. Az eredmények szerint a legteljesebb mértékű egyetértés a következőkkel szemben mutatkozott (az átlag szerint csökkenő sorrendbe állítva a vizsgált tényezőket).

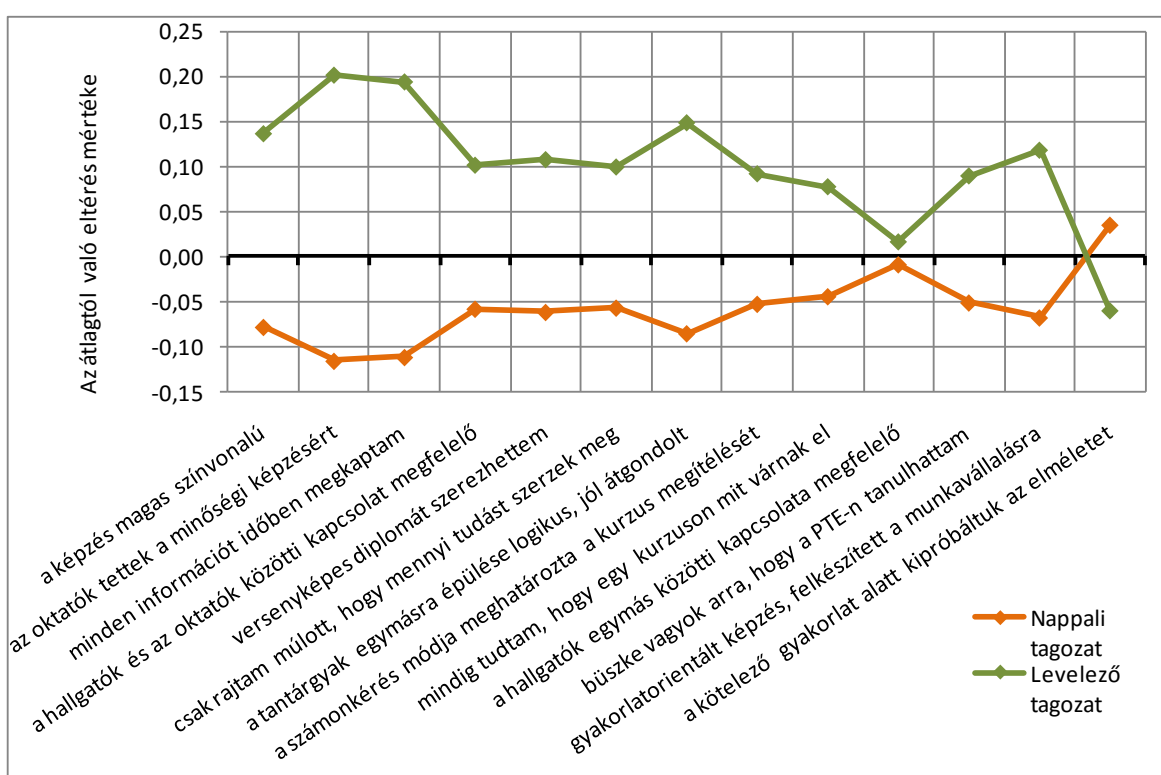
2. táblázat: A végzetek képzéssel kapcsolatos értékelései a vizsgált szempontok szerint

A vizsgált tényezők	n	Átlag	Medián	Módusz	Szórás
büszke vagyok arra, hogy a Pécsi Tudományegyetemen tanulhattam	1 551	4,36	5	5	0,86
a hallgatók egymás közötti kapcsolata megfelelő	1 551	4,03	4	4	0,94
csak rajtam múltott, hogy mennyi tudást szerzek meg	1 551	3,81	4	4	1,02
a képzés magas színvonalú	1 551	3,79	4	4	0,96
a hallgatók és az oktatók közötti kapcsolat megfelelő	1 551	3,77	4	4	0,95
a számonkérés módja nagymértékben meghatározta a kurzus megítélését	1 551	3,64	4	4	1,04
az oktatók mindent megtettek a minőségi képzésért	1 551	3,62	4	4	1,01
mindig tisztában voltam azzal, hogy egy kurzuson mit várnak el	1 551	3,58	4	4	1,00
a tantárgyak egymásra épülése logikus, jól átgondolt	1 551	3,51	4	4	1,06
versenyképes diplomát szerezhettem	1 551	3,34	3	4	1,29
a képzéssel kapcsolatos minden információt időben megkaptam	1 551	3,25	3	3	1,14
a kötelező szakmai gyakorlat azért volt fontos, mert kipróbálhattuk az elméletben tanultakat	1 551	3,08	3	4	1,41
a képzés gyakorlatorientált volt, megfelelően felkészített a munkavállalásra	1 551	2,57	3	3	1,20

Több más vizsgálattal összhangban megerősítést nyert az, hogy a PTE volt hallgatói (is) büszkék arra, hogy ezen az egyetemen tanulhattak. Ez nagyon fontos lehet, a jövőbeli kommunikációban hangsúlyos szerepet kaphat. Ezen túlmenően egyetértettek a válaszadók azzal, hogy a hallgatók közötti kapcsolat megfelelő, valamint, hogy a megszerzett tudás mértéke csak rajtuk múlt. Kevésbé értettek egyet ugyanakkor azzal, hogy a képzés gyakorlatorientált volt. (2. táblázat)

Nagyon eltérő véleményt mutattak a férfi és női válaszadók a vizsgált szempontok szerint, igaz, hogy szignifikáns különbség egyetlen esetben volt kimutatható: a hallgatók és az oktatók közötti kapcsolat esetében (ahol a férfiak értettek inkább egyet az állítással).

21. ábra: A végzetek képzéssel kapcsolatos értékelései a vizsgált szempontok szerint (Tagozat szerint)

Ahogy a fenti diagramon is jól látszik, jelentősen eltérő módon értékelték a vizsgált szempontokkal való egyetértésüket a tagozatok szerint a válaszadók. Két változó esetében nem találtunk szignifikáns különbséget:

1. „A hallgatók egymás közötti kapcsolata megfelelő volt.”
2. „A kötelező szakmai gyakorlat azért volt fontos, mert kipróbálhattuk az elméletben tanultakat.”

Ezeket felül viszont a kijelentésekkel a levelező tagozaton végzett válaszadók inkább egyetértettek, mint a nappalisok. (21. ábra)

Ha a fenti állítások mentén homogén válaszadói csoportokat próbálunk megkülönböztetni, akkor a K-közepű klaszterelemzés segítségével az alábbi szegmensstruktúrához jutunk. (22. ábra)

22. ábra: Végzetek csoportjai

Miután az elemzéshez használt algoritmus törekszik a kiegyenlített csoportnagyságokra, így nem meglepő, hogy az azonosított négy szegmens aránya jelentős szóródást nem mutat. A szegmensek megjelenítésére használt klaszterközepek négy csoportot alakítanak ki, amelyek mintegy koncentrikus körökként jelennek meg.

A klaszterelemzés során kirajzolódott négy csoportot az alábbiakkal lehetne leginkább jellemezni:

1. **lelkesek (26,9%):** minden állítással kivétel nélkül egyetértettek (egyetlen esetben – a képzés gyakorlatorientált jellege esetében – volt a klasztercentroid 4,00 alatti érték),
2. **céltudatosak (23,3%):** a második legmagasabb klaszterközép-értékeket mutatja a csoport, kivétel a gyakorlatorientáltság, illetve a szakmai gyakorlatok hatékonysága esetében – vélhetően számukra fontos (lett volna) a képzésnek ez a jellemzője,
3. **elégedettek (30,8%):** az egyetértés mértéke esetükben volt a leginkább kiegyensúlyozott, két ponton volt jelentősebb eltérés érzékelhető: a képzés gyakorlatorientált jellegével, valamint az információáramlás hatékonyságával nem értettek egyet,
4. **elégedetlenek (19,0%):** a vizsgált állításokkal rendre a legkevésbé értettek egyet (kivétel a szakmai gyakorlat elfogadottságát), így vélhetően ők azok, akik az elvégzett képzéssel kevésbé, vagy egyáltalán nem elégedettek.

A karonkénti bontás szerint a két leginkább elkötelezettnek tekinthető szegmens az Állam- és Jogtudományi Kar és a Közgazdaságtudományi Kar esetében felülreprezentált, míg a másik két szegmens az Egészségtudományi Kar, az Általános Orvostudományi Kar és az Illyés Gyula Főiskolai Kar esetében mutat nagyobb arányt az átlagossal.

A klaszterek nemek szerinti elemzése nem mutatott szignifikáns eltérést, a mintabeli megoszláshoz hasonló arányok jelentek meg minden szegmens esetében.

Érdekes ugyanakkor a tagozat szerinti különbségtétel: a céltudatosak és az elégedettek szegmensei esetében a nappali és levelező tagozaton végzettek aránya hasonló a mintabeli átlaghoz. Ugyanakkor a lelkesek között felülreprezentált a levelező tagozaton, míg az elégedetlenek között a nappalin végzettek aránya.

3.3 Az intézmény megítélése

A Pécsi Tudományegyetem és a karok, szakok megítélésével kapcsolatos kérdésekre adott válaszokat az alábbiakban összegezzük.

23. ábra: A végzettek első gondolata az egyetemről (n=1 047)

A gondolatfelhő nagyon szemléletesen mutatja a végzettek PTE-ről alkotott első gondolatát. A betűméretekkel arányos gyakoriságban fordultak elő a szavak, kifejezések. A végzettek első gondolata az egyetemmel kapcsolatban mindenképpen pozitívak, oktatáshoz, egyetemhez, Pécshez köthetők. A PTE szlogenjét – „Magyarország első egyeteme” – nagy számban említették a válaszadók. (23. ábra)

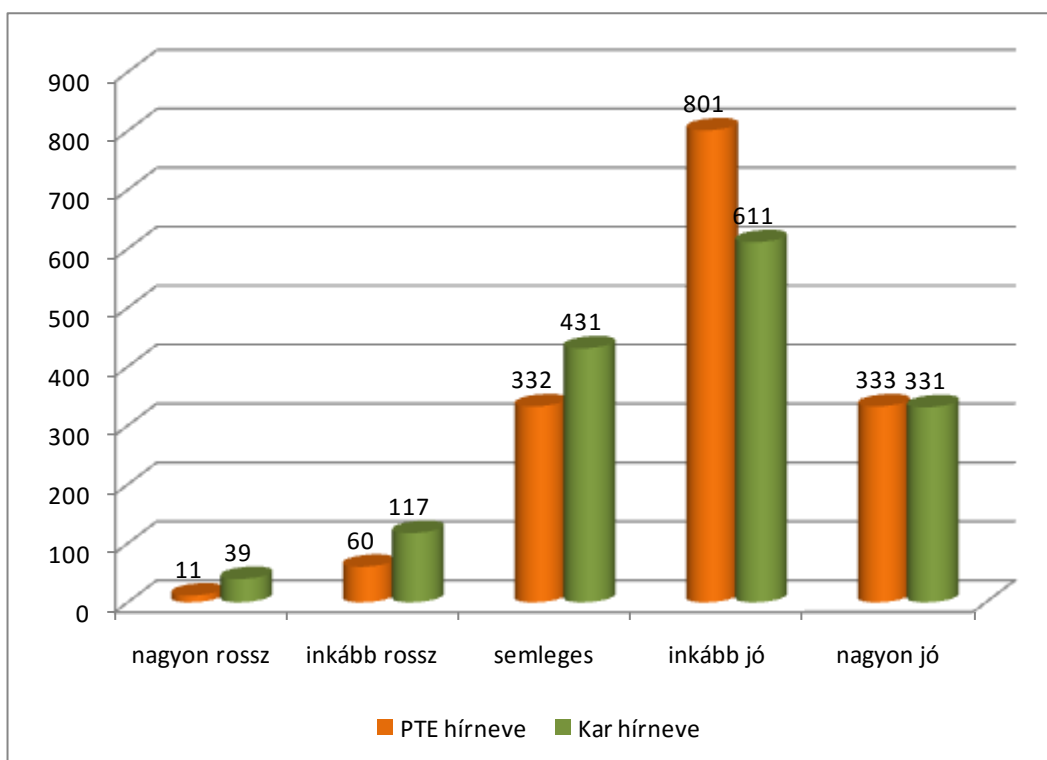
Hírnév

A végzett hallgatók összességében a PTE hírnevét magasabban értékelték, mint a saját karuk hírnevét, és ugyanezt elmondhatjuk a karonként kapott értékelések esetében is. (24. ábra)

Kari bontásban legmagasabbra az Általános Orvostudományi Kar végzettjei értékelték a PTE-t (4,14), ugyanakkor ők adták a legalacsonyabb értékelést (3,47) a saját karra vonatkozóan, így náluk legnagyobb a két érték közötti különbség (0,67). A többi kar végzett hallgatói az egyetemre 3,75 és 4,00 között átlagértékeket adtak. Kari és egyetemi értékelésre vonatkozóan legkisebb különbséget (0,10) az Illyés Gyula Főiskolai Kar, a Közgazdaságtudományi Kar és a Művészeti Kar hallgatói esetében láthatunk.

A PTE hírnevére a levelező és a nappali tagozaton végzett hallgatók értékelése között alig van különbség (3,89, illetve 3,91), a kar hírnevére vonatkozóan a nappali tagozatosok viszont kritikusabbak voltak, ők 3,63-as, míg a levelezősök 3,83-as átlagot adtak.

24. ábra: A végzettek véleménye a PTE és a saját kar hírnevéről (említések száma) (n=1 538, 1 530)

Elégedettség

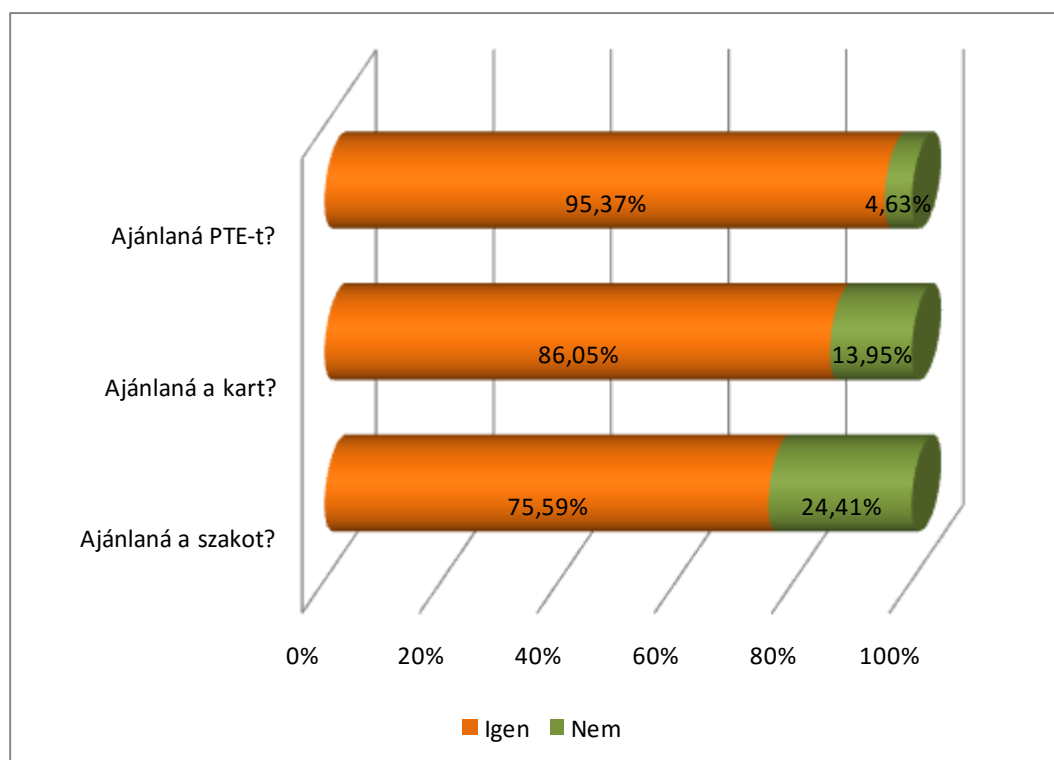
A végzettek leginkább a PTE-t ajánlanák ismerőseiknek, 95,37% válaszolt igennel, de ez az arány jelentősen csökken a karra, majd a saját szakra vonatkozóan. (25. ábra)

Ez a tendencia minden *karnál* megfigyelhető. Legmagasabb arányban (97,09%) a jogászok ajánlanák a PTE-t. Saját kart minden végzett 84% feletti arányban ajánlaná, mely alól kivételt képeznek az orvosok, akiknél ez az arány 70%, saját szakjukat pedig mindössze 47,37% ajánlaná. Saját karukat és szakukat legnagyobb arányban (88,81%, illetve 80,45%) a Közgazdaságtudományi Kar végzettjei ajánlanák.

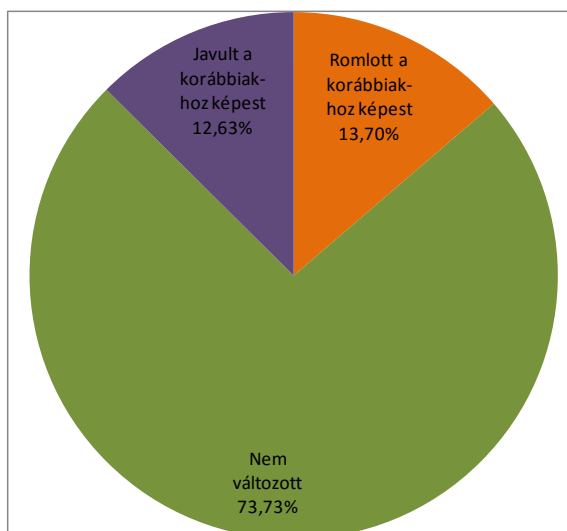
4,57%-kal magasabb arányban ajánlanák a saját kart a levelező tagozaton végzettek, mint a nappalisok, mely megfelel a karról alkotott vélemények különbségének.

A saját szakot – hasonlóan a kari ajánlásokhoz – 6,47%-kal magasabb arányban ajánlanák a levelező tagozatos végzettek, mint a nappalisok.

25. ábra: A végzettek ajánlanák az ismerősöknek, barátoknak a PTE-t, a saját kart és szakot?
(n=1 533, 1 535, 1 521)

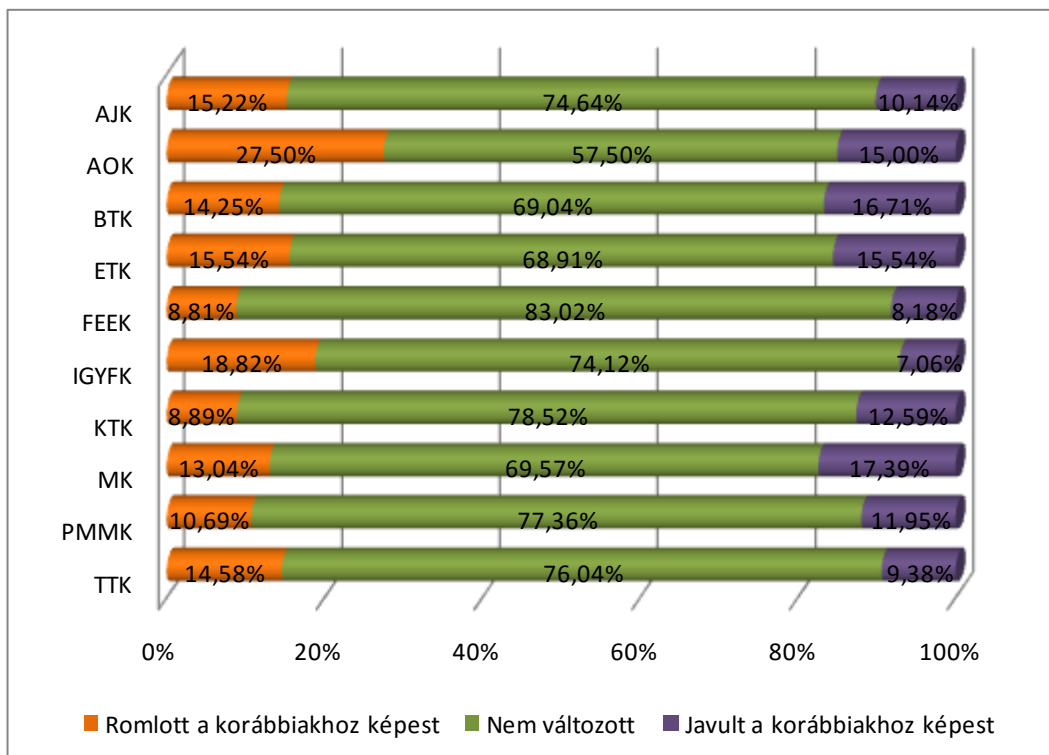

26. ábra: A végzetek megítélésének változása a PTE-ről a végzés után (n=1 530)

A PTE megítélése a végzetek többségénél, 73,73%-ánál nem változott. Közel azonos az arány a másik két válaszadási lehetőség esetén is. (26. ábra)

27. ábra: A végzetek megítélésének változása a PTE-ről a végzés után (Kari bontás) (n=1 531)

A Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar végzettjeinek véleménye változott legkevésbé a karok összehasonlításában, 83,02% ugyanolyannak ítéli az egyetemet a végzés után, mint a tanulmányok megkezdése előtt. Az Általános Orvostudományi Kar végzettjeinél

a legkisebb (57,50%) a nem változott vélemények aránya. Náluk legnagyobb mértékű a negatív irányú változás a végzést követően, 27,50% ítéli meg negatívabban az intézményt. (27. ábra)

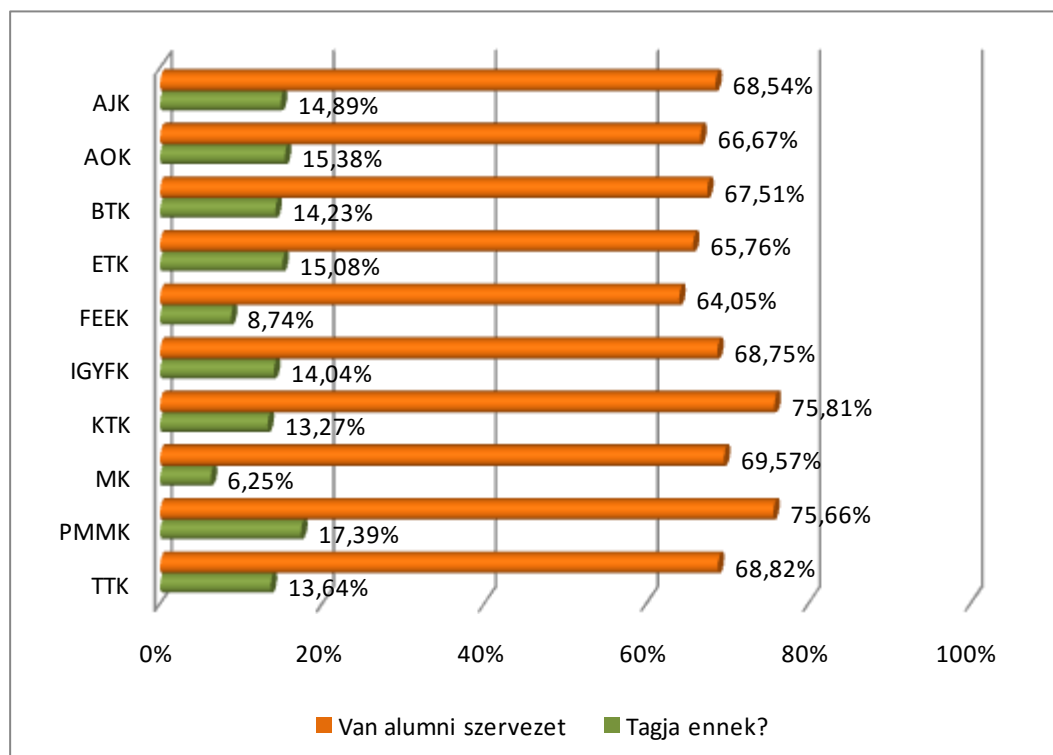
Kapcsolati típusok

A kapcsolattartás kiemelkedően magas a volt csoporttársak / évfolyamtársak esetében, erre a kérdésre csak minden tizedik megkérdezett válaszolt nemmel. A válaszolók fele ezen túl más egykori hallgatótársával is fenntart valamilyen kapcsolatot. A két értékből egyértelmű a kortárs csoportok dominanciája.

Volt oktatóival átlagosan minden harmadik diplomás van kapcsolatban, míg a megjelölt szervezetek aránya már nagyon alacsonynak mondható. Az alapváltozók mentén lényeges eltérések nem mutathatók ki.

Arra a kérdésre, hogy van-e tudomása az egyetemen működő Alumni szervezetről, illetve tagja-e annak, igenlő választ az alábbi arányban adtak a minta tagjai. (28. ábra)

28. ábra: A végzettek tudnak-e Alumni szervezetről, illetve tagjai-e annak? (Kari bontás)
(n=1 472, 1 041)

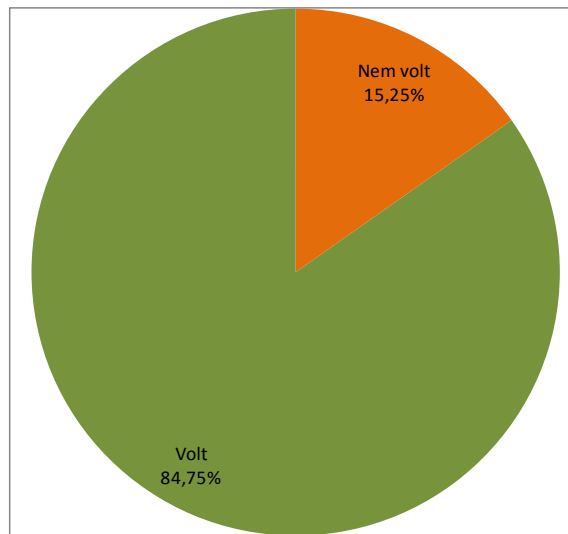
A megkérdezettek csaknem 70%-a tud az Alumni szervezet létezéséről, közülük 14,12% rendelkezik tagsági viszonyal.

3.4 A végzetek munkaerő-piaci státuszára vonatkozó információk

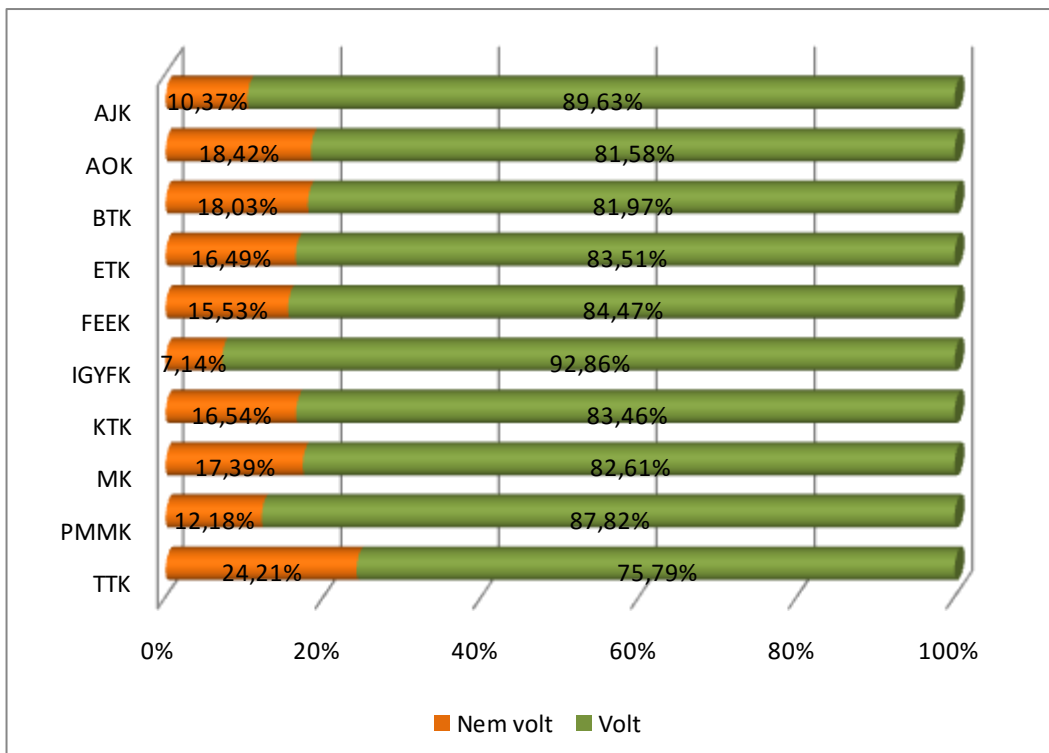
Összegezzük a végzett hallgatók elhelyezkedésével, munkahelyével és az elégedettségükkel kapcsolatos kérdésekre adott válaszokat.

Állandó munkahely jellemzői

29. ábra: Volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta? (n=1 515)

30. ábra: Volt állandó munkahelye az első végzettség megszerzése óta? (Kari bontás) (n=1 514)

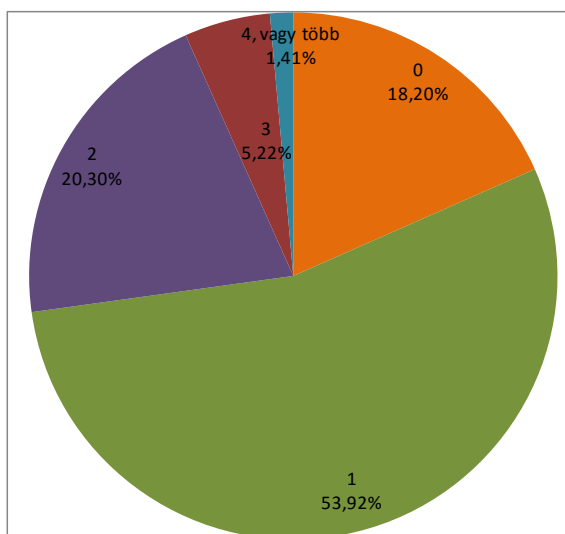
Állandó munkahelye a megkérdezettek 84,75%-ának volt az első végzettség megszerzése óta. (29. ábra) Ennek oka a vizsgálatból egyértelműen nem derül ki, de feltételezhető, hogy itt szerepet játszik az a tény, hogy 84%-uk rendelkezik diplomával. Azt is figyelembe kell vennünk, hogy a válaszadók 10% jelenleg is tanul az intézményünkben és 17%-uk más felsőoktatási intézmény hallgatója.

A *karok szerinti* megoszlás szignifikáns, a két szélsőérték közötti különbség jelentősnek mondható. A két változó közötti kapcsolat ezzel együtt sem erős. A munkahellyel nem rendelkezők aránya az Illyés Gyula Főiskolai Karon a legalacsonyabb (7,14%), míg a legmagasabb a Természettudományi Karon (24,21%), mely arányok ismét összefüggésben vannak az aktív hallgatói státusszal. (30. ábra)

Nem meglepő, hogy a levelezősökkel szemben a nappali tagozaton végzettek helyzete szignifikánsan kedvezőtlenebb, bár a kapcsolat itt sem erős. Közülük 17,32% nem volt állásban, míg a másik csoportban csak 11,59%-uk.

A nemek között nincs jelentős eltérés, mégis a nők vannak némileg rosszabb helyzetben (15,67%), szemben a férfiak 14,40%-os részesedésével.

31. ábra: Hány állandó munkahelye volt eddig? (n=1 551)

A válaszadók 53,92%-a a végzés óta az első munkahelyén dolgozik. Egyszer váltott 20,30%, kétszer 5,22%. A munkahellyel nem rendelkező 18,20%-ot is beszámítva a háromnál több munkahely már elhanyagolható (1,41%). Két megkérdezettnek volt hat, és egynek nyolc munkahelye. A mintára tehát jellemző a kötődés a munkahelyhez, melynek oka szintén nem tudható, bár ki kell emelni, hogy a nappali tagozatos hallgatók esetében itt viszonylag rövid időszokról (1-3 év) van szó, így ennek tükrében kell a fenti adatokat értelmezni. A háttérben feltételezhető lojalitás és elégedettség mindenesetre pozitív jelenség lehet, de magyarázhatják más tényezők is, mint pl. az alkalmas más lehetőség hiánya vagy a megoldhatatlan lakáshelyzet is. (31. ábra)

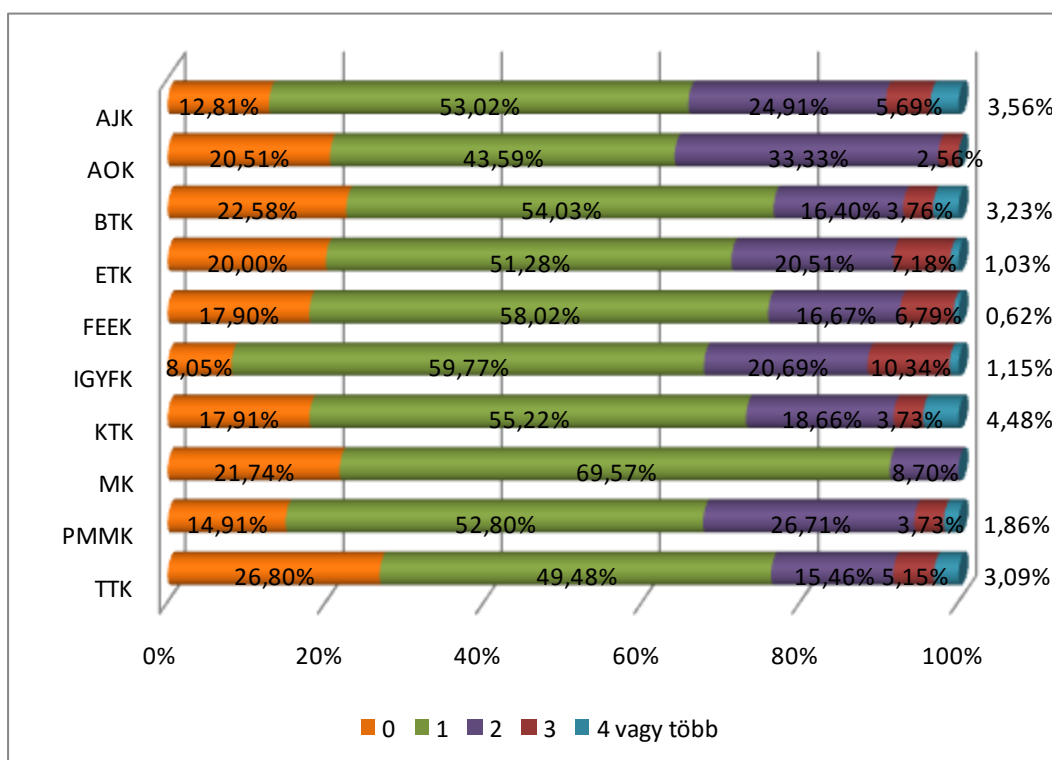

Szignifikáns eltérés egyik alapváltozó mentén sem mutatható ki.

A nem változtatók aránya a művészek (69,57%) körében kiemelkedően magas, míg legkevesebben az orvosok (43,59%) vannak ebben a csoportban. A férfiak a két munkahely esetében előzik meg a nőket (23,55 és 18,68%). (32. ábra)

A levelező tagozaton szintén átlag feletti (60,99%) az első munkahelyen maradók aránya, szemben a nappali tagozaton végzetek 49,85%-ával.

32. ábra: Hány állandó munkahelye volt eddig? (Kari bontás) (n=1 551)

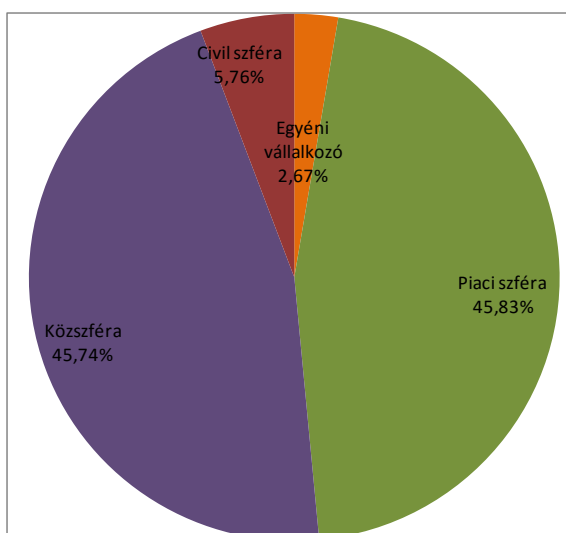
A jelenlegi munkahely jellemzői

3. táblázat: Jelenleg rendelkezik munkahellyel? (Kari bontás) (n=1 315)

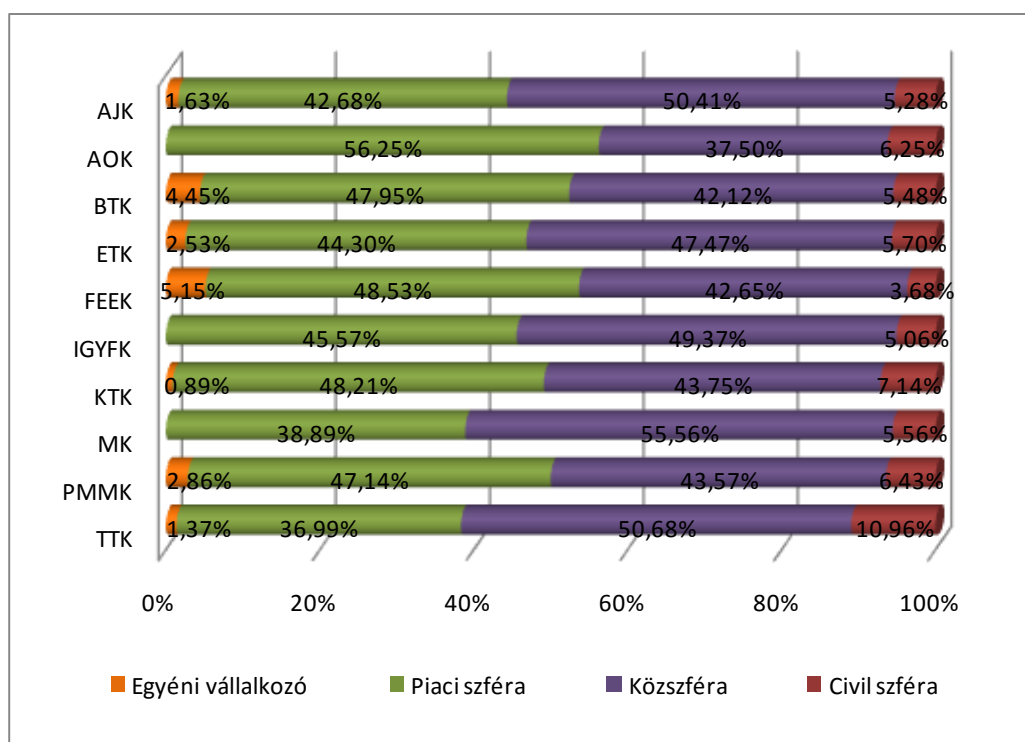
Kar/ Munka státusza	Teljes munkaidő	Teljes munkaidő mellett egyéb munka is	Alkalmi munka	Saját vállalkozás	Inaktív státuszú	Munkanélküli	Nappali tagozaton tanul	Kar Össz.
AJK	74,00%	10,40%	1,60%	1,20%	6,40%	5,20%	1,20%	100%
AOK	84,38%	12,50%	0%	0%	3,13%	0%	0%	100%
BTK	77,48%	12,58%	1,66%	2,32%	3,64%	2,32%	0%	100%
ETK	70,81%	14,29%	3,11%	3,11%	4,35%	4,35%	0%	100%
FEEK	78,26%	9,42%	2,17%	3,62%	5,07%	1,45%	0%	100%
IGYFK	76,54%	11,11%	1,23%	1,23%	3,70%	4,94%	1,23%	100%
KTK	76,99%	9,73%	0,88%	1,77%	6,19%	3,54%	0,88%	100%
MK	94,44%	5,56%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
PMMK	77,30%	13,48%	1,42%	0%	4,96%	2,13%	0,71%	100%
TTK	72,00%	16,00%	1,33%	1,33%	5,33%	4,00%	0%	100%
PTE Össz.	76,05%	11,90%	1,68%	1,83%	4,81%	3,28%	0,46%	100%

Ha a jelenlegi munkahelyet nézzük, némileg módosul az eddigi folyamatoknál kialakult kép. Teljes munkaidőben dolgozik a válaszadók 76,05%-a, emellett egyéb munkát is végez további 11,90%. A munkanélküliek aránya 3,28%, mely a jelenleg inaktívakkal (4,81%) együtt sem minősíthető soknak. A megkérdezettek között alig találunk olyan személyt, aki saját vállalkozást tartana fenn (1,83%). Alkalmi munkát ugyanennyien végeznek. Az alapváltozók mentén itt sem alakult ki szignifikáns eltérés. Átlag felett dolgoznak teljes munkaidőben a művészek (94,44%) és az orvosok (84,38%). Munkanélkülit egyáltalán nem találunk ugyancsak az orvosok között, és senki sem vállalkozó a mérnököknél. (3. táblázat)

33. ábra: A végzetek jelenlegi/utolsó munkahelyének cégformája szférák szerint (n=1 285)

34. ábra: A végzetek jelenlegi/utolsó munkahelyének cégformája (Kari bontás) (n=1 286)

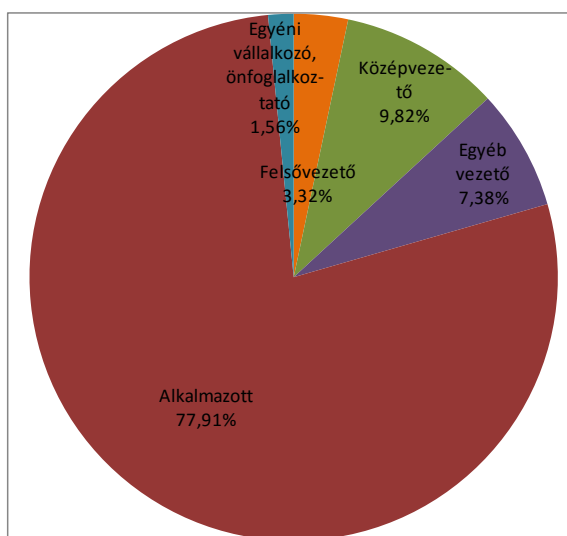

Ha a jelenlegi munkahely cégformáját vesszük tekintetbe, akkor közel azonos arányban dolgoznak a piaci szférában és a közszférában (45,83%, ill. 45,74%). A maradékon alacsony arányban a civil szféra (5,76 %), és az egyéni vállalkozás (2,67%) osztozik. Érdekes, hogy ennél a kérdésnél némileg többen sorolták magukat a vállalkozói kategóriába. (33. ábra)

Az alapváltozók itt sem mutatnak érdemleges különbségeket.

A piaci szférában az átlagot jóval meghaladóan találhatók az orvosok (56,25%), de kevesebben dolgoznak közülük a közszférában (37,50%). (34. ábra)

35. ábra: A végzetek beosztása a jelenlegi/utolsó munkahelyen (n=1 286)

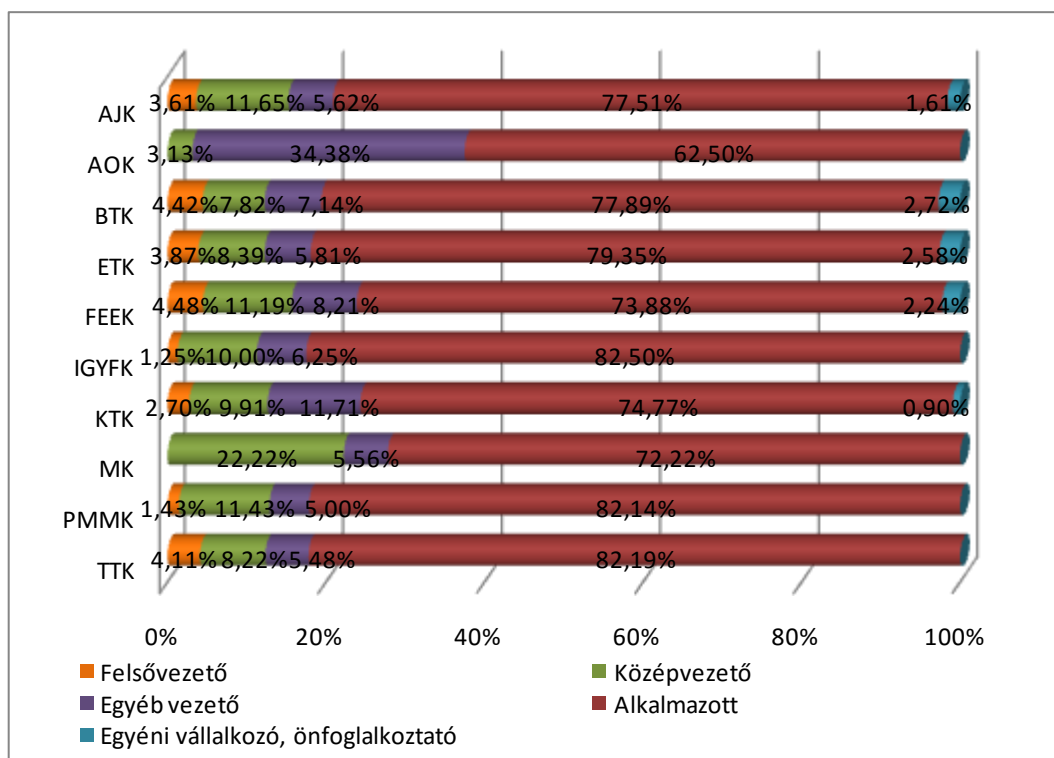
A nappali tagozaton végzetek esetében a végzés óta eltelt viszonylag rövid idő alatt a hivatali ranglétrán nem nagyon lehetett előrejutni. Befolyásolhatja az eredményeket az, hogy a válaszadók egy része a levelező tagozaton végzett, illetve tanulmányai előtt (vagy azzal párhuzamosan) munkát vállalt. A megkérdezettek 77,91%-a alkalmazottként dolgozik, az egyéb és középvezetők aránya 7,38% és 9,82%. Felsővezetői pozícióba csupán 43 diplomás (3,32%) jutott. Az egyéni vállalkozók aránya ismét alacsonyabb (1,56%). (35. ábra)

Felső szintű vezetőként egyetlen orvost vagy művészt sem találunk, ami magyarázható a hivatás jellegével is. Ebbe a pozícióba átlag feletti arányban a Felnőttképzési és Emberi Erőforrás fejlesztési Karról (4,48%), a Bölcsészettudományi Karról (4,42%) és az Egészségtudományi Karról (3,87%) sikerült kerülni. A középvezetők közül kiemelkednek a művészek (22,22%), míg az egyéb vezetők közül kiugróan magas arányban az orvosok (34,38%). (36. ábra)

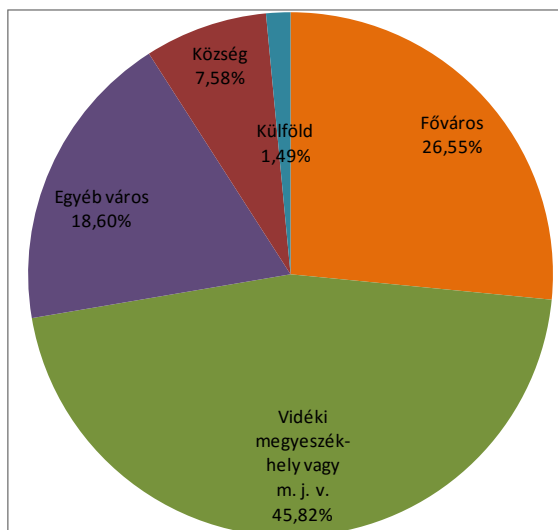
A *nemek* között alig van eltérés, a felsővezetőknél a nők (3,53%, illetve 2,98%), a középvezetőknél a férfiak vannak többen (12,16, illetve 8,70%).

A *levelező tagozaton* végzetek között némileg több a felsővezető (4,12% és 2,88%).

36. ábra: A végzettek beosztása a jelenlegi/utolsó munkahelyen (Kari bontás) (n=1 286)

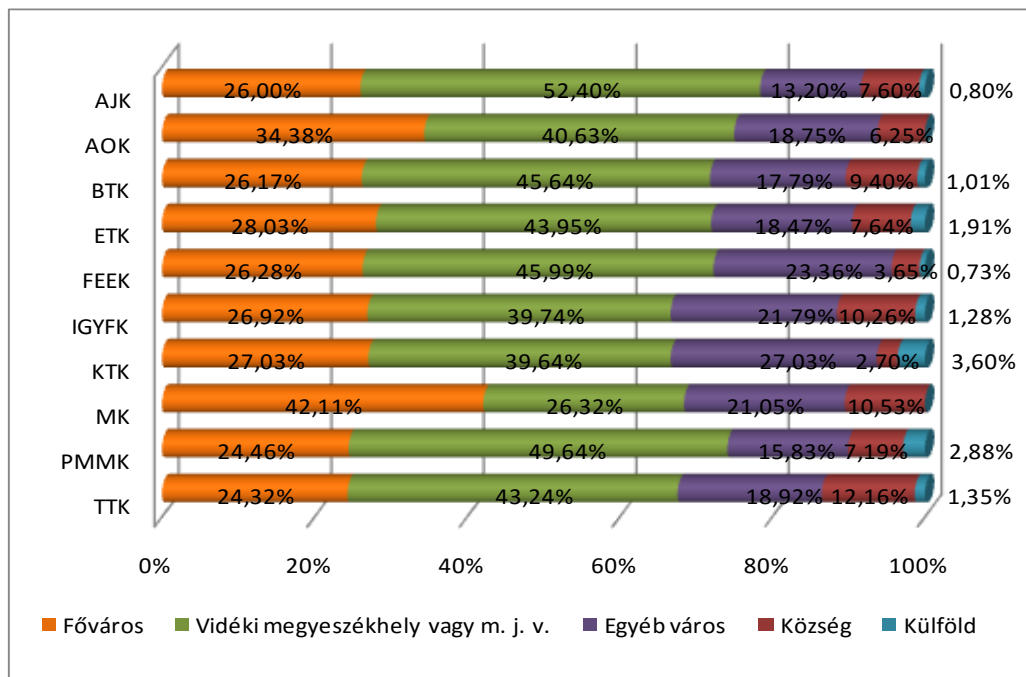

37. ábra: A végzettek jelenlegi/utolsó munkahelyének településtípusa (n=1 295)

A válaszadók csaknem fele megyeszékhelyen vagy megyei jogú városban dolgozik (45,82%). A második legtöbb munkahelyet a főváros adja (26,55%), de nem sokkal maradnak el ettől a további vidéki városok (18,60%). Községekben megkérdezetteinknek csak 7,58%-a található, míg a külföldön munkát vállalók aránya elhanyagolható (1,49%). Tehát jellemző az erős nagyvárosi koncentráció, itt dolgozik a végzettek több mint 70%-a. (37. ábra)

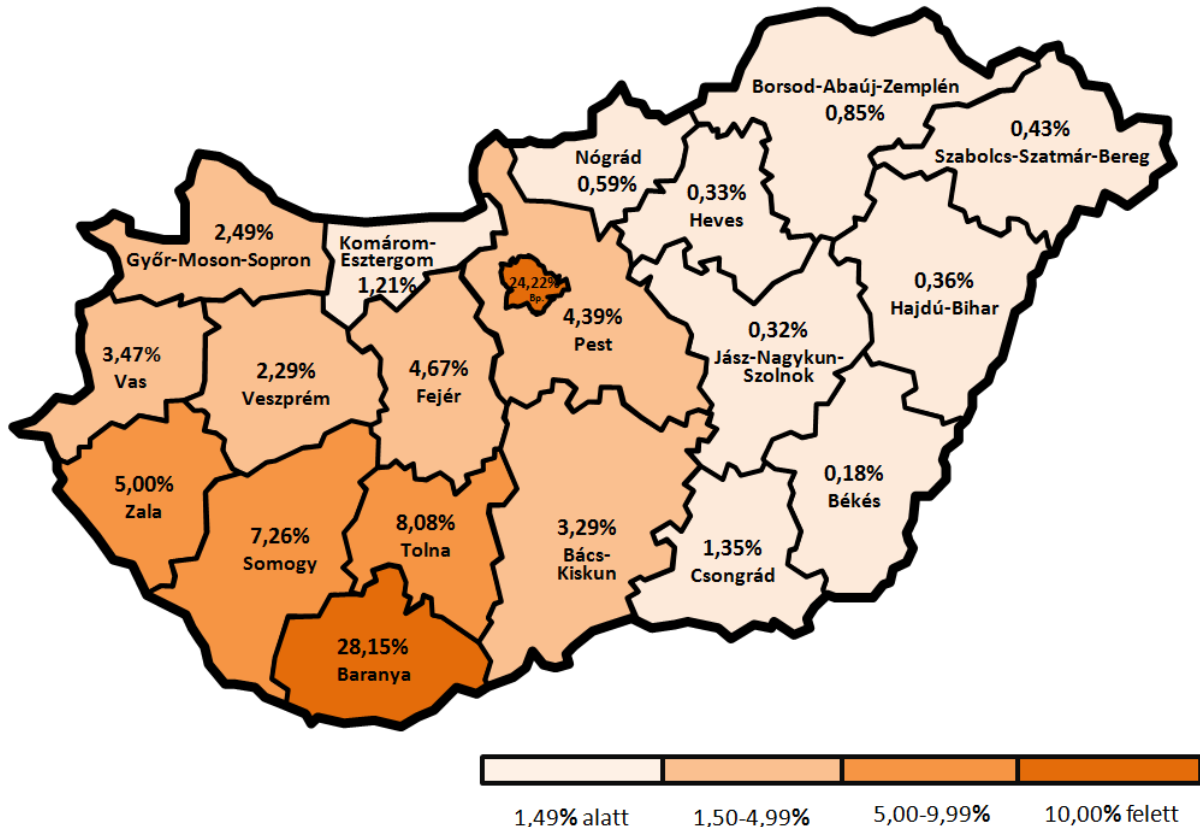
38. ábra: A végzettek jelenlegi/utolsó munkahelyének településtípusa (Kari bontás) (n=1 295)

Az orvosok és a művészek messze átlag felett dolgoznak a fővárosban (34,38% és 42,11%), míg a vidéki megyeszékhelyeken, illetve a megyei jogú városokban a jogászok (52,40%) és a bölcsészek (45,64%) állandó munkahelye található magasabb arányban. (38. ábra)

A nem és a tagozat szerinti bontásban érdemleges eltérés nem mutatható ki. Legfeljebb a nők fokozottabb jelenlétét (48,07%) érdemes kiemelni a megyei városok esetében.

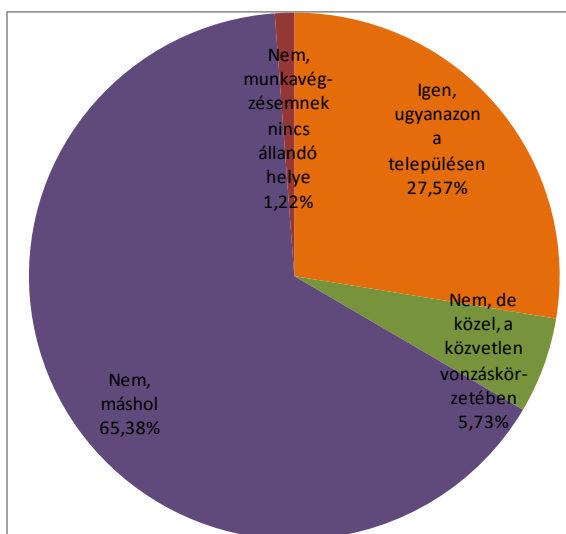
39. ábra: A végzettek jelenlegi/utolsó munkahelyének megyéje (n=1 233)

Nem meglepő, hogy az állandó munkahelyek több mint fele Baranya megyében (28,15%) és Budapesten (24,22%) található, bár ez az utóbbi érték némileg alatta marad az előbbi válasznak. 10%-hoz közelít még Tolna (8,08%) és Somogy (7,26%). A többi megye részesedése 5% alatt marad. A külföldi munkavállalás gyakorlatilag nem jön számításba, csupán 14 megkérdezett (1,1%) munkahelye van a határokon kívül. (39. ábra)

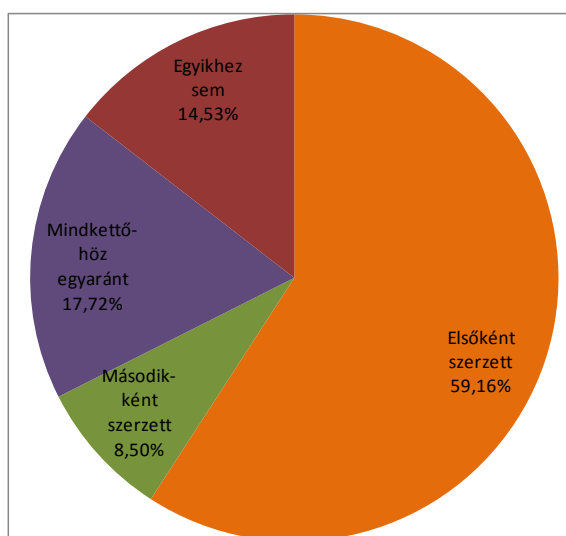
A többi alapváltozónk mentén ebben a kérdésben nem alakult ki különbség.

40. ábra: A végzettek jelenlegi/utolsó munkahelye Pécssett van? (n=1 263)

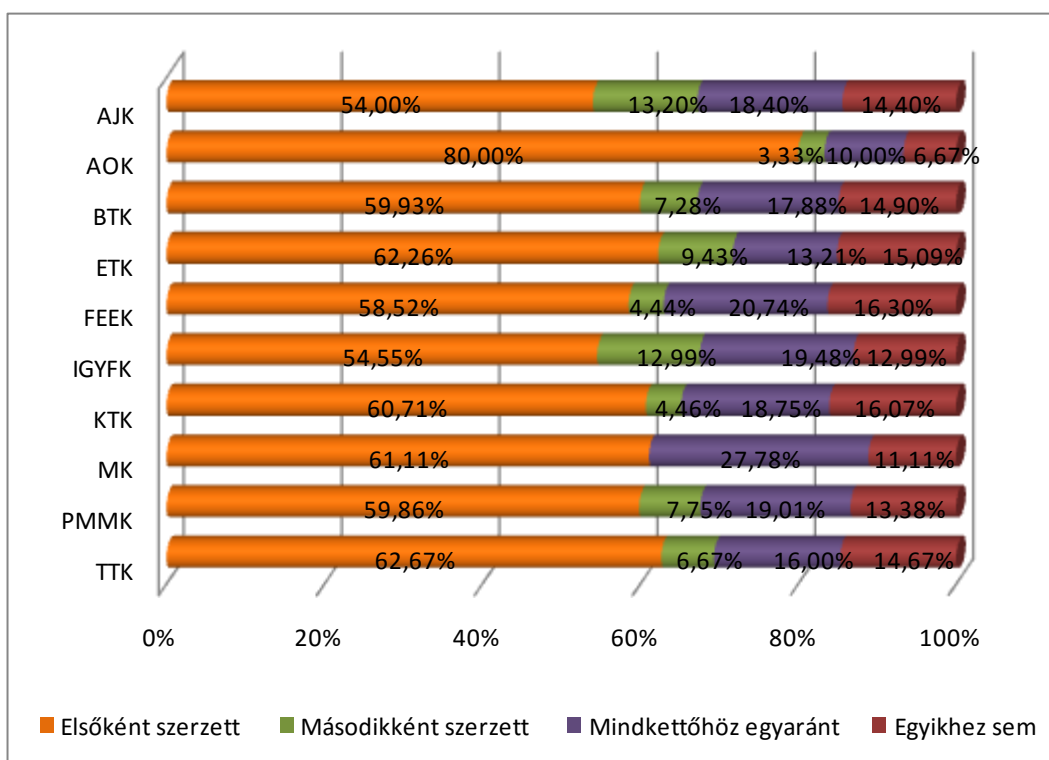
Szinte pontosan annyi válaszadó (27,57%) dolgozik azon a településen (esetünkben Pécssett), mint ahol a diplomáját szerezte. Ehhez jön a város közvetlen vonzáskörzete (5,73%), kétharmad (65,38%) távolabb dolgozik, s csak 15 diplomás (1,22%) állította, hogy nincs olyan település, ahol állandó munkahelye lenne. A többi alapváltozónk mentén ebben a kérdésben sem alakult ki említésre méltó eltérés. (40. ábra)

41. ábra: A végzettek jelenlegi utolsó munkája melyik végzettséghez kapcsolódik? (n=1 302)

A megkérdezettek 85,47%-a nyilatkozott úgy, jelenlegi állandó tevékenysége megfelel valamelyik végzettségének, s ez az arány jónak mondható. Az első végzettségét használja 59,16%, a másodikat 8,50%, és mindkettőt 17,72%. A maradék olyan munkát végez, amelyik nem kapcsolódik egyik diplomájához sem. (41. ábra)

42. ábra: A végzettek jelenlegi utolsó munkája melyik végzettséghez kapcsolódik? (Kari bontás) (n=1 300)

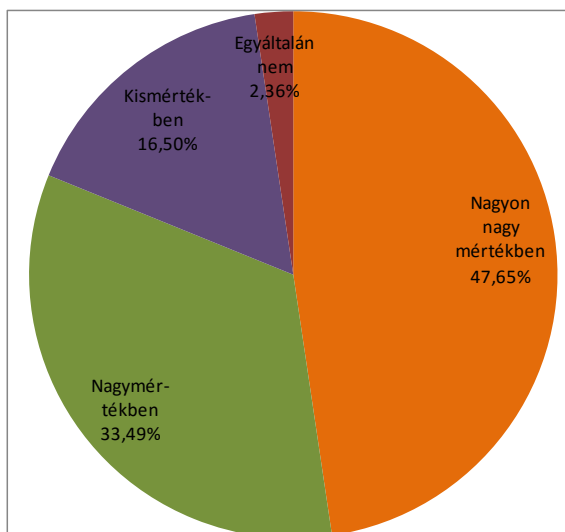

A *karok* mentén szignifikáns eltérés tapasztalható, de a kapcsolat itt sem erős. Nem meglepő az orvosi diploma, mint alapképzetés kiemelkedően magas aránya, ami az átlagot csaknem 20%-kal haladja meg (80,00%). Némileg alatta marad az átlagnak az Állam- és Jogtudományi Kar (54,00%, és az Illyés Gyula Főiskolai Kar (54,55%), de az eltérés egyik esetben sem nagy. Egyik végzettséget sem igénylő munkakörben az előbbinek megfelelően az átlag alatt nagyobb mértékben csak az orvosok találhatóak (6,67%). (42. ábra)

A *nemek* között ebben a kérdésben szinte semmilyen különbség nem mutatható ki.

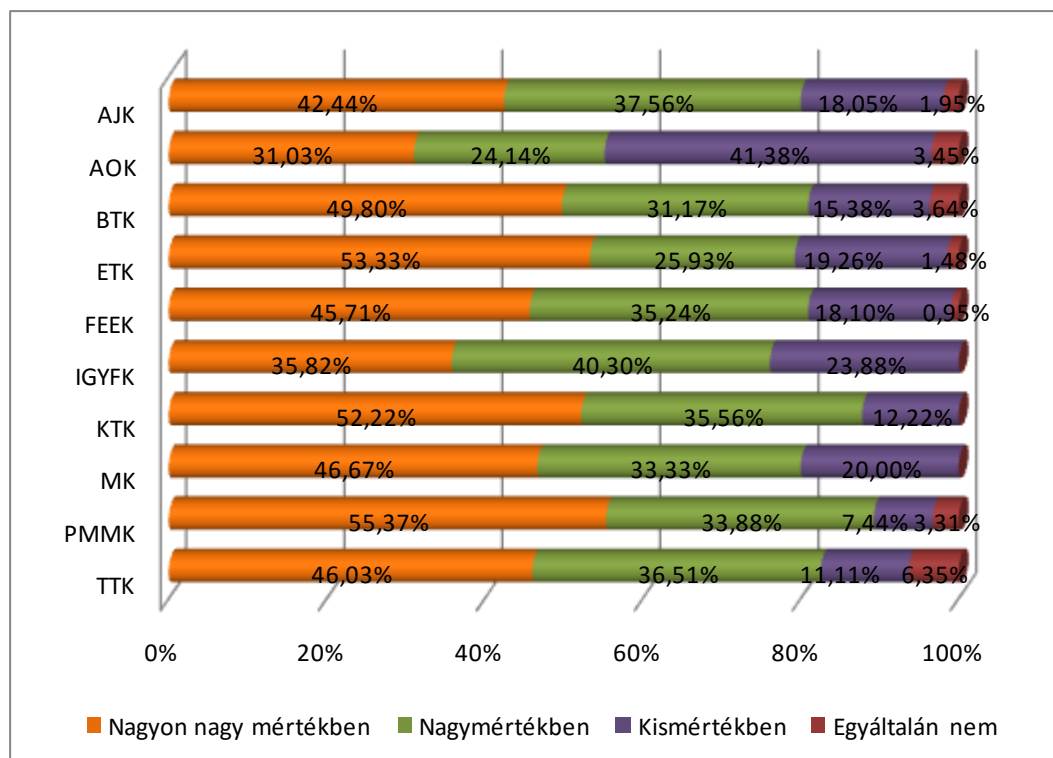
A *tagozatnál* az emelhető ki, hogy a nappalin végzettek átlag felett (64,32%), míg a levelezők az alatt (50,61%) dolgoznak első végzettségüknek megfelelően, míg a második diploma és mindkettő esetében megfordul a helyzet, de az eltérés ugyancsak nem jelentős.

43. ábra: A végzettek jelenlegi utolsó munkája milyen mértékben felel meg a végzettségének? (n=1 077)

A közvélekedéssel ellentétben talán meglepő, hogy a jelenleg végzett fő tevékenység milyen nagymértékben felel meg a végzettségnek. A válaszadók csak 2,36%-a gondolja úgy, hogy egyáltalán nincs szüksége feladatai elvégzéséhez az egyetemen tanultakra, csaknem fele (47,65%) nagyon nagymértékű, további 33,49% nagymértékű megfelelést jelölt meg. Ez az összesen 81,14% erősen pozitív vélekedés alapján nem állítható, hogy a képzés távol van a munkaköri követelményektől. Igaz, ebben a kérdésben a munkáltatók véleménye is érdekes lehet. (43. ábra)

44. ábra: A végzettek jelenlegi utolsó munkája milyen mértékben felel meg a végzettségének? (Kari bontás) (n=1 077)

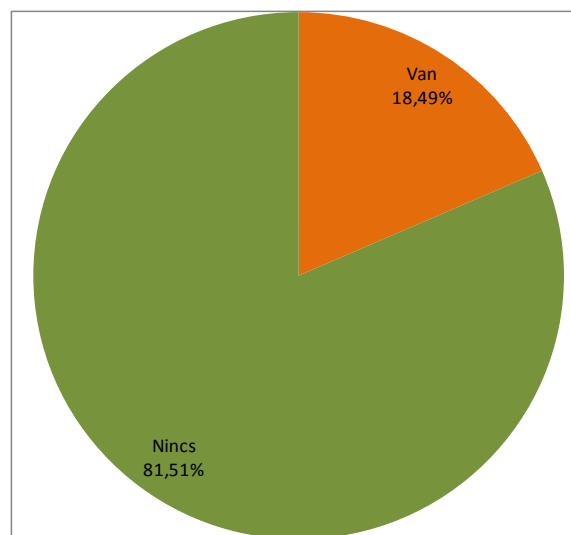
A *karok* között azonban jelentős eltérések jelentkeznek. Meglepő, hogy az orvosok 41,38%-a érzi úgy, hogy munkája csak kismértékben feltételezi végzettségét, s a nagyon nagy mértéket is csak 31,03% jelölte meg. Az első kategória esetében kiemelkednek a mérnökök (55,37%), az egészségügyiiek (53,33%) és a közgazdászok (52,22%). Jelentősen átlag alatt szerepelnek viszont az Illyés Gyula Főiskolai Karon végzettek (35,82%). Ugyanez a helyzet, ha az első két pozitív kategóriát együttesen kezeljük. Érdekes lehet még, hogy a kismértékű megfelelés a mérnököknél csak hatod része (7,44%) az orvosokénak. (44. ábra)

Nemek szerinti bontásban alig néhány százalékkal térnek el az átlagtól az értékek, érdemleges eltérés nincs.

Szignifikáns különbségeket produkál a *tagozat* is, de a kapcsolat szintén gyenge.

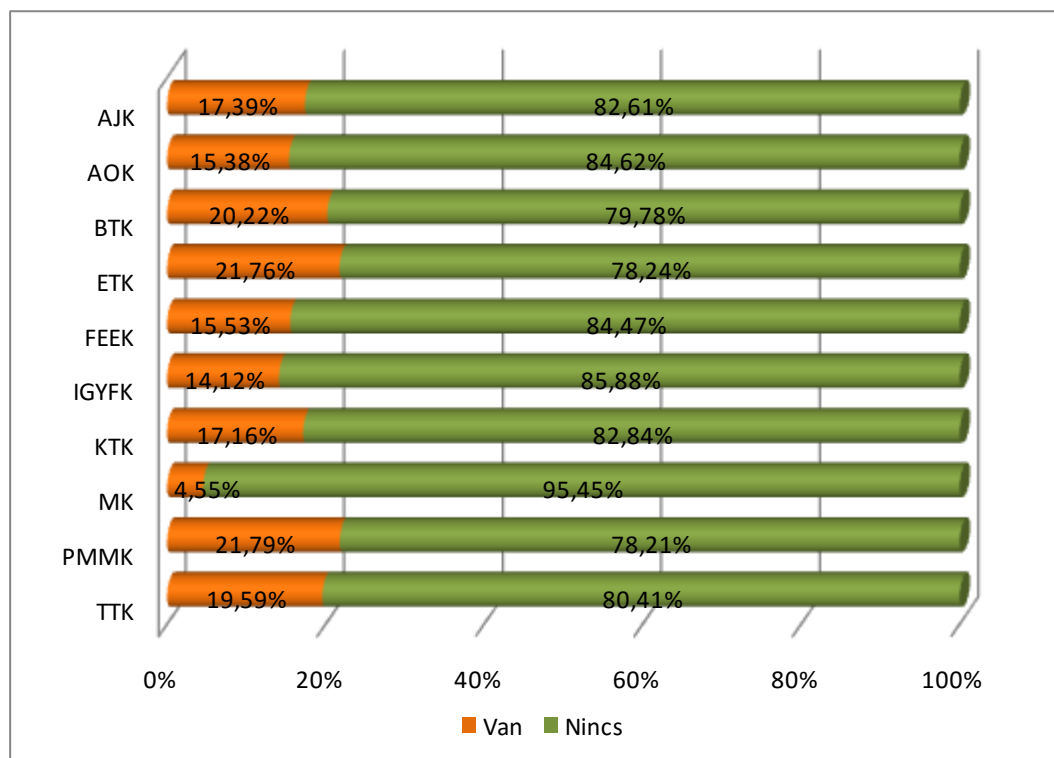
Nem állandó munkavégzés

45. ábra: A végzetteknek van olyan nem állandó munkája, amelyik kapcsolódik a végzettségéhez? (n=1 525)

Közel minden ötödik megkérdezettnek (18,49%) van olyan nem állandó munkája, amely kapcsolódik a végzettségéhez. Ez a viszonylag alacsony arány összefüggésbe hozható a diploma megszerzése óta eltelt rövid idővel, annak minden következményével együtt. (45. ábra)

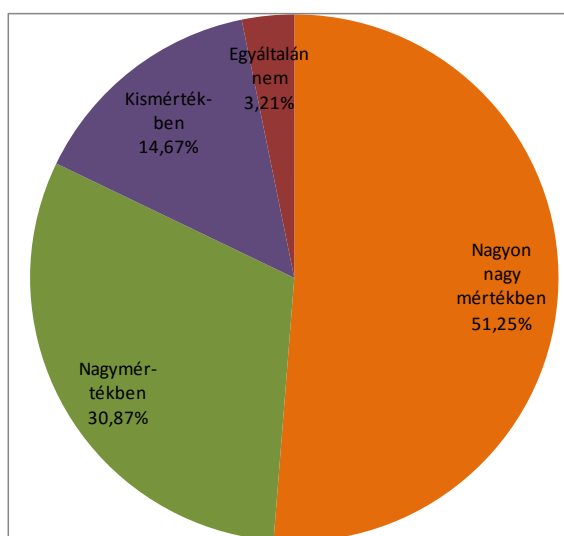
46. ábra: A végzeteknek van olyan nem állandó munkája, amelyik kapcsolódik a végzettséghez? (Kari bontás) (n=1 524)

A művészek állnak a legrosszabbul (4,55%), őket követi az Illyés Gyula Főiskolai Kar (14,12%) és a Felnőttképzés és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar (15,53%), talán meglepő, hogy némileg átlag alattiak a közgazdászok is (17,16%), míg a legjobb helyzetben a mérnökök vannak (21,79%). (46. ábra)

A nemek és a tagozat mentén gyakorlatilag nincs eltérés.

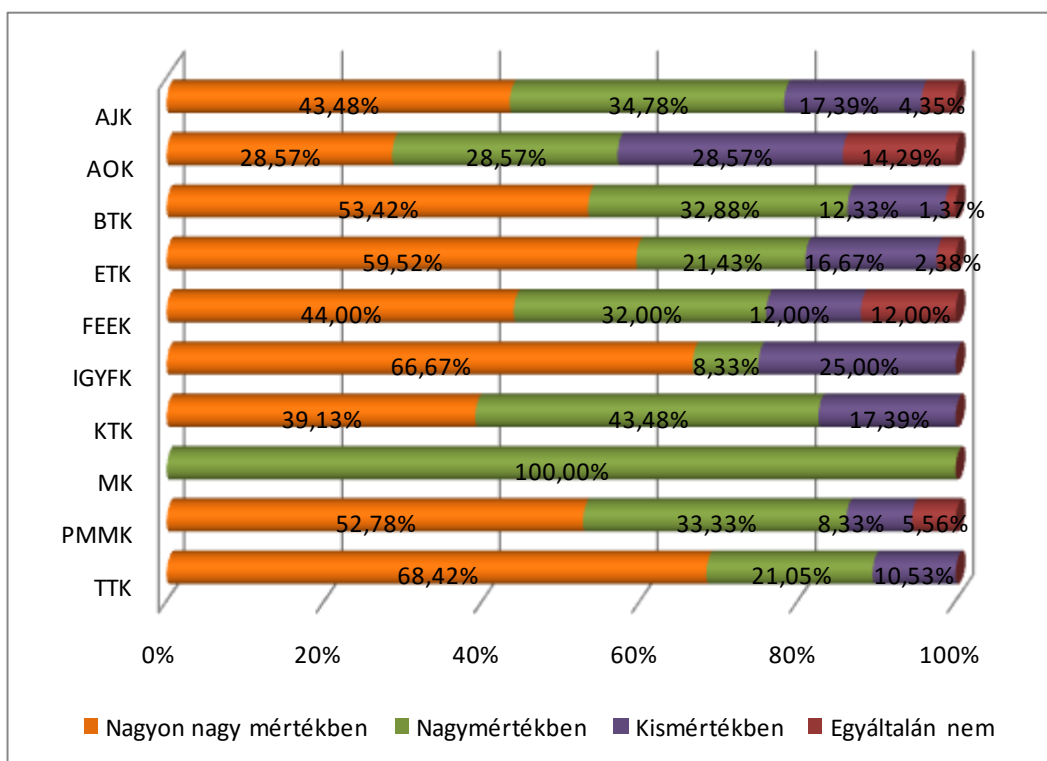
47. ábra: A végzetek nem állandó munkája milyen mértékben kapcsolódik a végzettséghez? (n=282)

A milyen mértékű kapcsolódásra adott válaszok megoszlása kísértetiesen hasonlít a fő tevékenységgel való egyezés számaihoz. (47. ábra)

Itt is csak 3,21% gondolja úgy, hogy egyáltalán nincs szüksége kiegészítő munkájához az egyetemen tanultakra, több mint fele (51,25%) nagyon nagymértékű, további 30,87% nagymértékű megfelelést jelölt meg. Ez az összesen 82,13% szintén a megszerzett ismeretek hasznosíthatóságát támasztja alá.

48. ábra: A végzetek nem állandó munkája milyen mértékben kapcsolódik a végzettséghez? (Kari bontás) (n=284)

A karok közötti különbség ismét szignifikáns. Az orvosok itt is kiemelkednek „az egyáltalán nem kapcsolódik” messze átlag feletti megjelölésével (14,29%), de itt alig maradnak mögöttük a Felnőttképzés és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar végzettei (12,00%). A többi kar esetében a nagyon nagymértékű és a nagymértékű kapcsolódást együtt kezelve nincsenek jelentős különbségek. Ugyanez érvényes a nemek és a tagozat szerinti megoszlásra is.

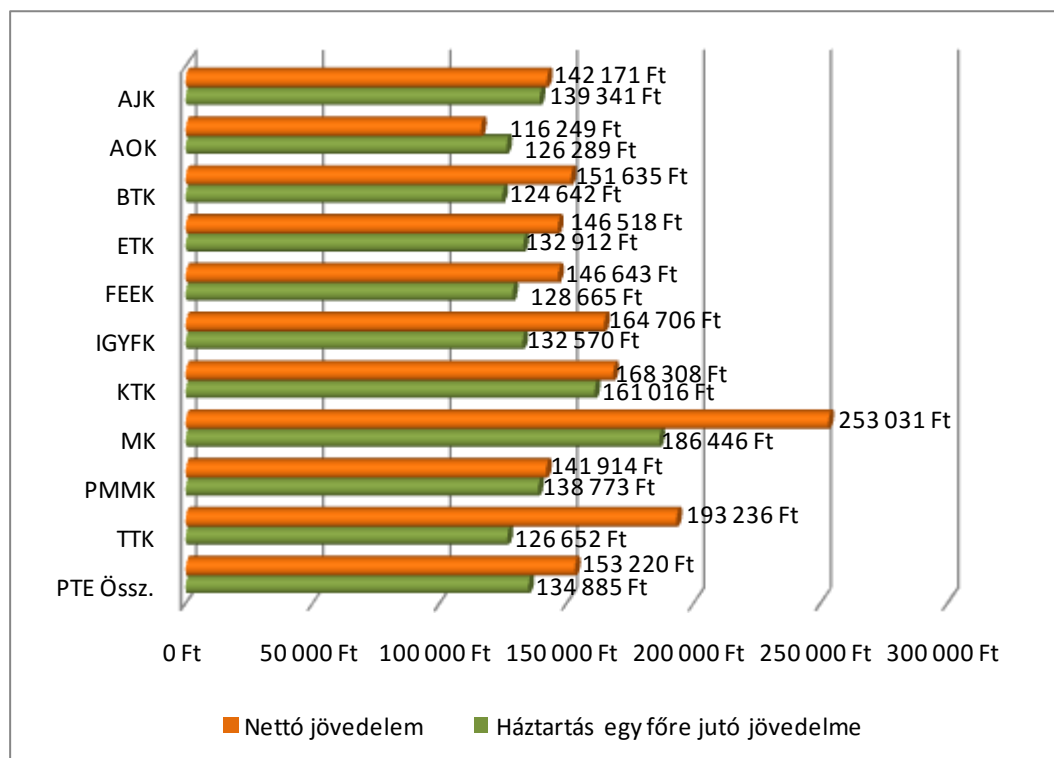
(48. ábra)

Jövedelmek

A válaszadók saját bevallása szerint a fő és minden melléktevékenységből származó összjövedelem átlaga 152 821 Ft. A diplomázás óta eltelt viszonylag rövid időszakot tekintve ezt nem tarthatjuk kevésnek, ha azt is figyelembe vesszük, hogy csak minden ötödik megkérdezettnek van a végzettségéhez köthető egyéb munkája. (49. ábra)

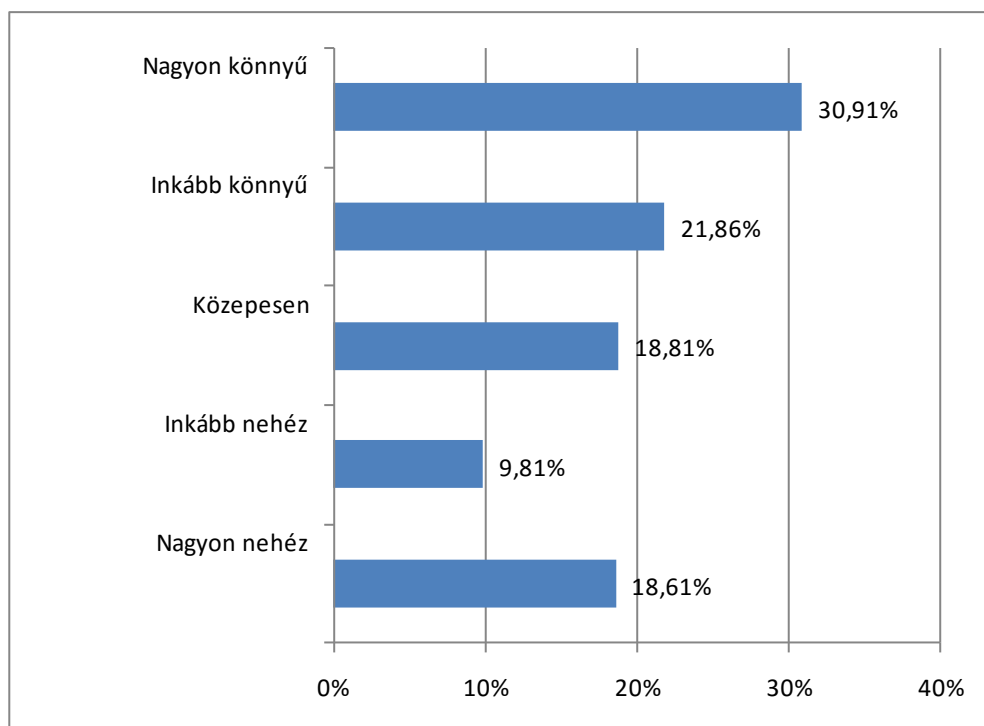
A karok szerinti bontást vizsgálva kiugróan magas a művészek (253 031 Ft) és alacsony (116 249 Ft) az orvosok értéke, és érdekes, hogy ezt jelentősen meghaladja az Egészségtudományi Karon végzettké (146.643 Ft).

49. ábra: A végzettek havi nettó jövedelme és a háztartásuk egy főre jutó nettó jövedelme (Kari bontás) (n=1 378, 1 330)

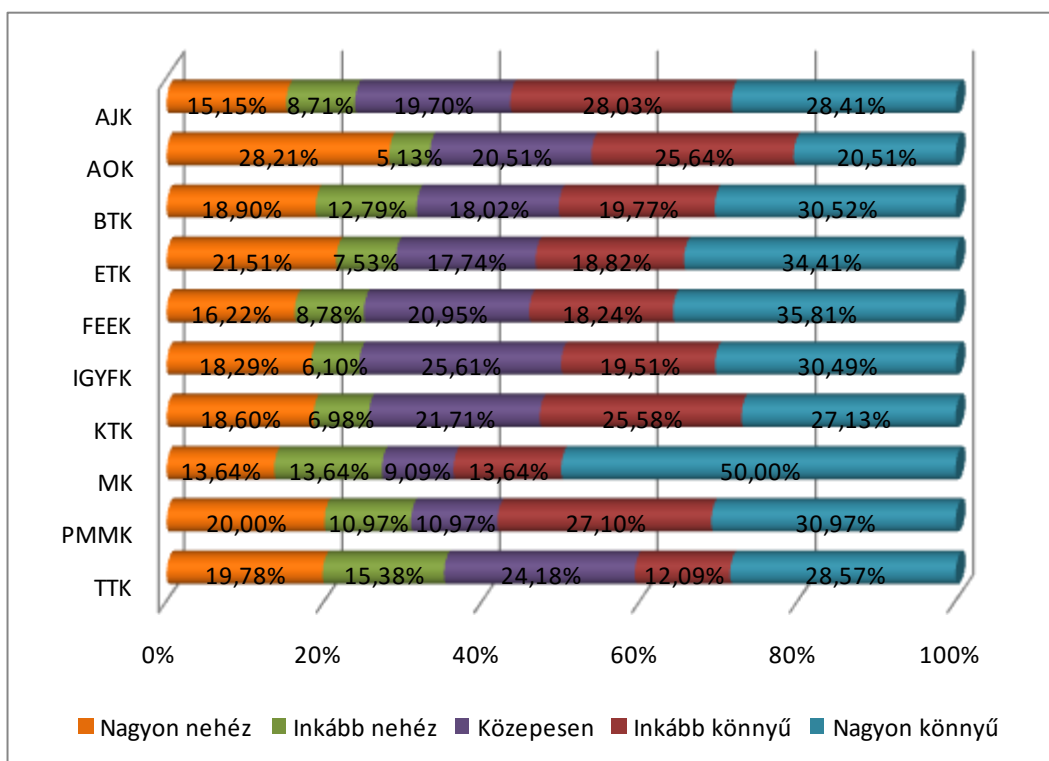
Elhelyezkedési nehézségek

50. ábra: A végzeteknek mennyire volt nehéz a végzést követő elhelyezkedés? (n=1 462)

Az elhelyezkedési lehetőség nem mutat olyan rossz helyzetet, mint amilyenre számíhattunk a közvélekedés alapján. A válaszadók több mint fele (52,77%) könnyen tudott elhelyezkedni, és 28,42% ítélte ezt meg nehéznek. Beszámítva a közepes nehézséget megjelölőket (18,81%), megállapítható, hogy a munkahelyhez jutás nem jelent megoldhatatlan feladatot. (50. ábra)

51. ábra: A végzeteknek mennyire volt nehéz a végzést követő elhelyezkedés? (Kari bontás) (n=1 460)

A nagyon nehéz alternatívát megjelölők közül csak az orvosok emelkednek ki (28,21%), míg ez az arány a művészek között a legkedvezőbb (13,64%). Ennek megfelelően minden második művész nagyon könnyen tudott elhelyezkedni, s ez csak minden ötödik orvosra igaz. A többi kar értéke mindkét esetben az átlag körül van. (51. ábra)

A nemek szerinti megoszlás nem mutat szignifikáns eltérést.

Érdekes lehet még, hogy a levelezők átlag felett (35,74%), a nappali tagozaton végzetek az alatt (28,21%) jutottak nagyon könnyen munkahelyhez.

A munkával való elégedettség

A végzett munkával, illetőleg annak egyes elemeivel és körülményeivel való elégedettséget ötfokozatú skálán mértük, amelynek szélső értékei az egyáltalán nem és a teljes mértékben voltak.

A vizsgált hat tényező átlaga 3,48, szórása 1,16, tehát globálisan a közepesnél magasabb elégedettséggel és a megítélések nem nagy szórásával számolhatunk.

4. táblázat: A munkával kapcsolatos szempontok

Munkával kapcsolatos szempontok	<i>n</i>	Átlag	Szórás
a munka tartalma	1 304	3,89	1,06
a munka személyi körülményei	1 301	3,76	1,07
a munka tárgyi körülményei	1 305	3,66	1,10
a munka szakmai presztízse	1 303	3,32	1,22
szakmai előmenetel, karrier	1 303	3,24	1,29
jövedelem, juttatások	1 305	3,02	1,19

Az elégedettségi átlagok és szórások csökkenő sorrendben a 4. táblázatban található. Megnyugtató a szakmai tartalommal való elégedettség első helye és viszonylag magas értéke, ami alátámasztja a végzettség és a munka megfelelésének korábbi adatait. A kapott jövedelemmel és juttatásokkal való elégedettség is eléri a közepes átlagot. A munkavégzés személyi és tárgyi feltételeinek értéke megfelel a szakmai tartalomnak, a presztízis és a karrierlehetőség a jövedelemhez közelít.

A munka szakmai tartalmának megítélésében változóink mentén nem mutatható ki szignifikáns eltérés, és ugyanez mondható el a személyi és tárgyi körülményeiről is.

A szakmai presztízzsel az átlagnál jelentősen jobban elégedettek a művészek (3,66), a Természettudományi Karon végzettek (3,54) és a bölcsészek (3,46). A legrosszabb a helyzet a jogászoknál (3,16) és a Felnőttképzés és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar volt hallgatóinál (3,18).

A szakmai előmenetel, a karrierlehetőség a művészek (3,61) és az orvosok szerint a legkedvezőbb (3,58), átlag alatt a Felnőttképzés és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar végzettjei (3,15) és a jogászok (3,09) elégedettek ezzel a tényezővel. Ugyanez mondható el a levelezősökre is (3,17).

A munkavégzéshez szükséges kompetenciák

A következőkben azt vizsgáltuk, hogy a végzettek munkájához milyen mértékben szükségesek az alábbi **kompetenciák**. Az értékeléshez ötfokozatú skálát alkalmaztunk, amelynél 1 jelentette, hogy egyáltalán nem, 5 pedig azt, hogy jelentős mértékben szükséges az adott tényező.

Az eredmények szerint a leginkább szükséges kompetenciák a következők voltak (az átlag szerint csökkenő sorrendbe állítva a vizsgált tényezőket).

5. táblázat: A végzettek munkavégzéshez szükséges kompetenciái

Vizsgált tényezők	n	Átlag	Medián	Módusz	Szórás
Önállóság	1 551	4,63	5	5	0,64
Munkabírás, kitartás	1 551	4,56	5	5	0,70
Konfliktuskezelési készség	1 551	4,52	5	5	0,76
Rugalmasság	1 551	4,42	5	5	0,77
Együtműködés egy csapattal	1 551	4,39	5	5	0,85
Időgazdálkodás	1 551	4,37	5	5	0,84
Fogalmazási készség	1 551	4,32	5	5	0,95
Szaktudás alkalmazása a gyakorlatban	1 551	4,30	5	5	1,02
Számítógépes tudás	1 551	4,21	4	5	0,97
Íráskészség	1 551	4,19	4	5	0,97
Elméleti szaktudás	1 551	4,05	4	5	1,05
Prezentációs készség	1 551	3,90	4	5	1,10
Innovatív készség	1 551	3,87	4	4	1,00
Monotonitás tűrés	1 551	3,47	3	3	1,23
Mások irányítása	1 551	3,36	3	3	1,24
Nyelvtudás	1 551	3,33	3	5	1,46

Ahogy a fenti táblázat is mutatja, a végzettek számára leginkább szükséges kompetenciák az önállóság, a munkabírás, kitartás, illetve a konfliktuskezelési készség. Ezeknél a tényezőknél a leggyakrabban megjelölt érték a skála pozitív szélsőértéke volt amellet, hogy a szórásértékek is ezekben az esetekben voltak a legalacsonyabbak, ami szintén alátámasztja kiemelt szükségességüket.

Az egyes karok hallgatói által megjelölt fontosabb kompetenciák jelentősen különböznek. Az önállóság továbbra is a legfontosabb képesség, ugyanakkor több Kar esetében más prioritások is megjelentek:

- konfliktuskezelési képesség (KTK),
- munkabírás, kitartás (PMMK),
- fogalmazási készség (MK).

Legkevésbé a nyelvtudásra, a mások irányításának képességére, valamint a monotónia tűrésre volt szükségük a válaszadóknak. (5. táblázat)

A *nemek* esetében a konfliktuskezelési készség mutat szignifikáns eltérést. A legnagyobb különbségeket a konfliktuskezelési készség és a számítógépes tudás kompetenciák adják.

A *tagozat szerinti bontás* során több kompetencia kapcsán is szignifikáns eltérés mutatkozott, ezeket gyűjtöttük most össze:

- a nappali tagozatos képzésben végzetek nagyobb fontosságot tulajdonítottak a nyelvtudásnak, az innovatív és a prezentációs készségnek, míg
- a levelező tagozatosok számára ugyanakkor fontosabb a munkabírás, a kitartás, az elméleti szaktudás, az önállóság és a monotónia tűrés.